№ 99 (4146)

20 снежня 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

*На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...*
Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Станислав БОГДАНКЕВИЧ, экс-глава Нацбанка Беларуси, доктор экономических наук:

Я уже выписал «Народную Волю» на первое полугодие 2017 года

– Я считаю, что на сегодняшний день это самая интересная газета в Беларуси. Газета, которая пишет правду. И показывает жизнь такой, какая она есть. Не одинаковую, не приглаженную, как в телевизоре, а настоящую, разную.

Мне нравится, что в «Народной Воле» представлены разные взгляды. Газета, как мне кажется, объективная.

Если честно, то «Народную Волю» на почте всегда выписывает моя жена. Она тоже большая ее поклонница.

У меня есть шурин, он постоянно приносит нам газеты, которые мы не выписываем. Я их просматриваю, но больше всех все-таки люблю «Народную Волю». Я достаю ее из своего почтового ящика больше 20 лет…

Всем рекомендую: подписывайтесь, хорошая газета!

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук

Нет реформ – пиши пропало!

Россия меняет свою экономическую политику в отношении Беларуси и, к сожалению, не на пользу нам. Об этом достаточно красноречиво свидетельствуют так и не разрешенный нефтегазовый спор и отказ России выделить Минску в этом году очередной кредитный транш Евразийского банка. В результате до конца года так и не удастся вернуть, как выражается правительство, на восстановительную траекторию динамику ВВП, доходов населения и других показателей.

Бодрые заявления высоких чиновников о планах на следующий год и о том, что белорусская экономика уже нащупала кризисное дно и готова от него оттолкнуться, не подтверждаются реальностью. Хотя в октябре отмечен некоторый рост промышленного производства по сравнению с сентябрем (+3,6%), за январь–октябрь по сравнению с аналогичным периодом 2015 года оно в минусе на 1,5%. Если есть рост по некоторым товарным позициям легпрома, то он зачастую увеличивает складские запасы. Так, на 1 ноября 2016 года на складах скопилось шерстяных тканей за 8,9 месяца работы производства, обуви – за 5,7 месяца, а предметов и аксессуаров из натурального меха – аж за 26 месяцев.

Ухудшаются финансовые показатели коммерческих организаций Беларуси – с 10,4% до 9,3% снизилась рентабельность продукции, с 18,6% до 21% увеличился удельный вес убыточных предприятий.

С началом отопительного сезона резко увеличилось отрицательное сальдо внешней торговли Беларуси: с 279,4 млн долларов в сентябре до 443,2 млн в октябре. Валютные поступления за 10 месяцев сократились на 13,2%, или на 3,6 млрд долларов.

Чистая продажа валюты населением, которая в основном поддерживала обменные курсы белорусского рубля, уменьшается третий месяц подряд. Если в августе белорусы сдали 752 млн долларов, то в октябре – 645 миллионов. И лед тронулся. В последние дни рубль ослабевает до 1,95–1,97 единицы за «зеленый». Рост проблемных кредитов в банках также не удается остановить. С начала года их доля в кредитных портфелях банков увеличилась в 2,2 раза и достигла критических 14,9%. Причиной тому растущая неспособность обслуживать кредиты реальным сектором экономики. Все это создает угрозу банковской системе страны.

Вдвойне настораживают заявления Лукашенко о повторном выходе на среднемесячную зарплату в 500 долларов. Хотя это невозможно в принципе, но есть опасность отхода денежных властей от жесткой монетарной политики, с тем чтобы вновь «разогреть печатный станок», как это было в «лучших традициях» 2010 года. Но затем, как помнится, последовал валютный кризис 2011 года с ростом цен в 2 раза и почти трехкратной девальвацией белорусского рубля.

Пока же Нацбанк является, пожалуй, единственным из ведомств, которое выполняет плановые показатели. И по инфляции, и по ставке рефинансирования, и по снижению банковских кредитных процентов. Не без усилий Нацбанка сложился определенный белорусский парадокс: стабильность белорусского рубля достигнута в результате обеднения населения, пополняющего валютный рынок за счет своих худеющих сбережений.

Война в Украине, западные санкции и падение мировых цен на нефть заставили шевелиться правительство России. Им взят курс на импортозамещение. В этой ситуации белорусским производителям будет все труднее конкурировать с россиянами на их рынках. Несмотря на некоторый так нужный российскому рынку рост мировых цен на нефть, как следствие договоренности стран ОПЕК об ограничении ее добычи, сложности со сбытом продукции на этом рынке останутся у МАЗа, МТЗ, «Гомсельмаша» и других белорусских предприятий.

Экономика и бюджет Беларуси все больше прогибаются под тяжестью государственных долгов. По совокупному госдолгу в 2017 году Беларусь должна выплатить 7729 млн деноминированных рублей. Из них 4001 млн рублей пойдут на погашение и обслуживание внешнего госдолга (он, естественно, в валюте), а 3728 млн рублей – на внутренний госдолг. Причем большая доля выплат по внутреннему госдолгу номинирована и в иностранной валюте. Это порядка 1,3 млрд долларов. Следовательно, весь госдолг в валюте на 2017 год потянет на 3,1 млрд долларов. Есть еще и обязательства по валютным облигационным займам Нацбанка. На следующий год они составляют 1551,3 млн долларов и 291,2 млн евро. Суммировав и их, эксперты получили общую сумму выплат по долгам в 2017 году в 5–5,1 млрд долларов.

Таким образом, белорусская экономика вступает в новый 2017 год с тяжелым грузом проблем: перевести рецессию хотя бы в стагнацию не удалось, при сжимающемся ВВП и растущем государственном долге их соотношение достигло предельных значений, пятый год подряд падает валютная выручка, ускоряющийся рост проблемных кредитов подрывает стабильность банковской системы, растет доля убыточных предприятий, все большее количество из них выполняет вместо экономических только социальные функции, снижается жизненный уровень населения, растет безработица, увеличиваются поборы с населения. Нет кредита от МВФ, ухудшились отношения с Россией. Поэтому сколько бы заявлений ни делали чиновники, искать предпосылки восстановления белорусской экономики возможно только в глубоких ее реформах.

З УСМЕШКАЙ

Анатоль ЗЭКАЎ

Год Пеўня

Ён надыходзіць, пеўнеў год,
каб петушыцца над планетай.
Ды пеўню што з таго турбот:
тапчы курэй – адно і ведай.

Ён важна ходзіць па двары,
ці то на плот дзе сядзе вышай.
Няхай таўкуць мак камары,
а ў пеўня клопат зусім іншы.

Для пеўня розніцы няма,
чый год цяпер,
чый будзе потым,
ці то вясна,
ці то зіма –
ў яго заўжды адна работа.

ІНІЦЫЯТЫВА

Ці прыслухаюцца да Анісім яе калегі па парламенце?

Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Алена Анісім мае намер ініцыяваць у парламенце слуханні па пытанні ўвядзення мараторыя на смяротнае пакаранне ў Беларусі.

Як паведаміла Анісім, прычынай для агульнапарламенцкіх слуханняў можа стаць ліст, разасланы дэпутатам прадстаўнікамі незарэгістраванай праваабарончай арганізацыі **«Вясна»**, у якім праваабаронцы агітуюць дэпутатаў за адмену смяротнага пакарання.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Заробак Віктара Ганчарэнкі ў ЦСКА

Стала вядома, што былы беларускі трэнер **Віктар Ганчарэнка** ўзначаліў маскоўскі футбольны клуб ЦСКА.

Паводле слоў агента У.Абрамава, яго заробак складзе 350 тысяч еўра ў год, што ў пяць разоў меней, чым ён быў у экс-настаўніка армейцаў **Леаніда Слуцкага.**

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Дзякуй за пакупку!

У гандлёва-забаўляльным цэнтры «Galleria Minsk», які нядаўна адкрыўся на праспекце Пераможцаў у Мінску, запрацаваў гіпермаркет «Еўраопт». Дзве касы ў краме будуць беларускамоўныя.

Вонкавае афармленне (шыльды, указальнікі і гэтак далей) выканана на трох мовах – прыярытэтная беларуская, а ўнізе інфармацыя па-руску і па-англійску.

ПОМНІМ!

Дзень годнасці

Учора, 19 снежня, была гадавіна Плошчы 2010 года.

Хто толькі і чаго толькі пра яе не пісаў! Як высокага, узнёслага, гэтак і паклёпніцкага, зневажальнага. У апошнім асабліва пазавіхаліся баязліўцы, якія прасядзелі той дзень дома на канапе, ды напалоханыя ўсплёскам беларускага духу так званыя лукашысты. Але не пра гэта і не пра іх сёння ўспамінаць…

Так сталася, што ўчора мы развіталіся з пісьменнікам Леанідам Мараковым. Не ведаю, ніколі не пытаўся ў яго, ці быў ён сам на Плошчы, але тыя сотні, тысячы беларусаў, найлепшых сыноў Айчыны, ахвяраў сталінізму, камуністычнага тэрору, імёны якіх уратаваў Маракоў ад забыцця, памяць пра якіх захаваў у сваіх кнігах для нашчадкаў, на Плошчы былі! Маўкліва стаялі плячом да пляча з намі. І няхай яны маўчалі, але:

Мы ведалі,
пра што маўчалі з імі!..
Жывыя з мёртвымі.
І мёртвыя з жывымі.

Не так даўно журналіст Уладзімір Хільмановіч выдаў кнігу «Беларускае золата», у якой распавёў пра найбольш слынныя месцы і падзеі нашай гісторыі. Сярод іншага – пра Плошчу:

«Пройдзе больш працяглы час, і дата 19.12.2010 стане ў адным шэрагу з 25 Сакавіка, з 27 Ліпеня, стане як вяха ў змаганні за нашу дзяржаўнасць, волю, праўду, справядлівасць, адвечнае права «людзьмі звацца», стане асобнай гістарычнай каштоўнасцю нашай краіны. А на Плошчы імя Каліноўскага будзе стаяць Стэла Годнасці».

Так будзе.

Бясконца наша мара
аб свабодзе
Вядзе нас па зямлі і па вадзе,
Як сонца, што ніколі
не заходзе,
Як зорка, што ніколі
не ўпадзе!

Наш рух па гэтым шляху не скончаны, толькі перарваны…

Жыве Беларусь!

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ.

СКАНДАЛ

Намеснік гендырэктара МТЗ – за кратамі!

КДБ паведаміла, што намесніка па фінансавых і эканамічных пытаннях Трактарнага завода Ніну Прымшыц і яшчэ трох службовых асоб затрымалі падчас атрымання хабару.

Інфармацыя пра тое, што Камітэтам дзяржаўнай бяспекі "спынена супрацьпраўная дзейнасць службовых асоб" Мінскага трактарнага завода, МАЗа, БелАЗа і «Гомсельмаша», з'явілася ўчора на сайце ведамства.

«Устаноўлена, што прадстаўнікі кіраўніцтва і работнікі прадпрыемстваў машынабудаўнічага комплексу за атрыманне незаконных узнагароджванняў ад камерцыйных структур забяспечвалі прасоўванне прадукцыі апошніх», – вынікае з паведамлення. З 2013 года ім перададзена хабараў на суму не менш за 200 тысяч долараў ЗША. *«У перыяд з 5 па 7 снежня 2016 года пры атрыманні хабараў на суму больш за 7500 рублёў на месяцы злачынства затрыманы чацвёра прадстаўнікоў ААТ «МТЗ», ААТ «МАЗ» і ААТ «БелАЗ». Сярод іх фінансавы дырэктар – намеснік генеральнага дырэктара ААТ «МТЗ» Н.Прымшыц. Акрамя гэтага, за атрыманыя раней узнагароджанні ў памеры каля 40.000 рублёў затрыманы яшчэ 4 супрацоўнікі канструктарскіх і планава-эканамічных падраздзяленняў ААТ «МТЗ».*

Да ўсіх затрыманых прыменена мера стрымання ў выглядзе заключэння пад варту. Супраць іх распачаты крымінальныя справы за атрыманне хабару і прыняцце незаконнага ўзнагароджання.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

ОСОБЫЙ ВЗГЛЯД

Леонид ЗАИКО: «Люди не представляют, что ВВП стал меньше на 30 миллиардов долларов в год»

По прогнозам чиновников, в следующем году в Беларуси средняя зарплата вырастет до 500 долларов. При этом министр экономики Владимир Зиновский не скрывает: чтобы достичь такой цифры, нужно будет серьезно потрудиться. Ведь для того, чтобы росла зарплата, должен быть рост производительности труда.

Кандидат экономических наук Леонид Заико считает, что сегодня нужно обращать внимание на совсем другие цифры. И не надеяться, что зарплата вырастет сама собой.

«В 2014 году размер валового внутреннего продукта у нас был 75 миллиардов долларов, а в этом году вряд ли превысит 45, – объясняет Леонид Заико «Народной Воле». – *Люди не представляют, что ВВП стал меньше на 30 миллиардов долларов в год. Сейчас ВВП в пересчете на доллары меньше, чем в 1991 году. И это диагноз нашей экономике…*

Реально ли совершить рывок и достичь зарплаты в 500 или 700 долларов, имея сегодня лишь 320–350? Можно, конечно, еще в два раза увеличить покупку русской нефти, построить пару нефтеперерабатывающих заводов… Никаких иллюзий здесь быть не должно».

500 долларов для средней зарплаты – это много или мало?

«Обычно средний квадратный метр жилья должен стоить столько, сколько составляет средняя зарплата, – говорит экономист. – *Тут прямая симметрия, чисто рыночное равновесие. Сейчас у нас квадратный метр, если не ошибаюсь, стоит от 800 до 1400 долларов. Вот и считайте…»*

Не секрет, что сегодня белорусы научились жить на 350–400 долларов. А некоторые умудряются выживать еще и на меньшие суммы.

Кстати, считается правильным ежемесячно сберегать около 10 процентов от заработка…

«В последнее время потребление товаров значительно снизилось: в оптовой торговле – на 10 процентов, в розничной – около 4 процентов, – говорит Заико. – *Люди стали меньше делать покупок – это совершенно естественно. Доходы на душу населения упали примерно на 7 процентов».*

Сколько нужно иметь денег, чтобы сегодня чувствовать себя более-менее комфортно?

«Объем потребляемых благ зависит от социального статуса, возраста, состава семьи, – говорит кандидат экономических наук. – *На семью из четырех человек, где двое работающих, годовой доход на уровне 10,5 тысячи долларов по нашим меркам будет считаться довольно высоким. И эта цифра близка к тому, чтобы люди чувствовали себя достаточно уверенно.*

Однако дело не только в том, сколько денег ты получаешь. Важный момент – надежность доходов. Я знаю предпринимателей, которые купят пару шуб в Греции, продадут, заработают здесь 2000 долларов и думают, что это здорово. На самом деле такие доходы не являются знаковыми.

Наиболее высоких доходов человек достигает, как правило, к 45 годам. У балерин, конечно, раньше – к 25 годам, у спортсменов – до 30. Для среднестатистического белоруса иметь в 45 лет доход около 10,5 тысячи долларов в год – это неплохо».

Даша ПАВЛОВСКАЯ.

ВЕРДЫКТ

10 гадоў з канфіскацыяй

Такі прысуд вынес учора Мінскі абласны суд экс-дырэктару птушкафабрыкі «Рассвет» Гомельскага раёна. Адбываць пакаранне былы чыноўнік будзе ў папраўчай калоніі ўзмоцненага рэжыму.

Бок абвінавачання таксама дамогся таго, каб падсудны быў пазбаўлены права займаць арганізацыйна-распарадчыя і адміністрацыйна-гаспадарчыя пасады тэрмінам на пяць гадоў. Тэрмін адбывання пакарання будзе вылічацца з 19 снежня 2016 года. У тэрмін пакарання будзе залічаны час утрымання пад вартай: з 19 снежня 2014 года.

Былы кіраўнік прызнаны вінаватым у атрыманні хабару, злоўжыванні службовымі паўнамоцтвамі, перавышэнні службовых паўнамоцтваў, неналежным выкананні службовай асобай службовых абавязкаў з прычыны нядбайнага стаўлення да службы. У ходзе разбіральніцтва дзяржабвінавачанне запрасіла для падсуднага 11 гадоў пазбаўлення волі ў папраўчай калоніі ўзмоцненага рэжыму з канфіскацыяй маёмасці. Паводле слоў пракурора, падсудны, якога вялі карыслівыя матывы, насуперак эканамічным інтарэсам прадпрыемства выкарыстоўваў службовае становішча ў якасці сродку і спосабу асабістага ўзбагачэння і здзейсніў шэраг супрацьпраўных дзеянняў, што пацягнула прычыненне шкоды фабрыцы ў асабліва буйным памеры. Таксама бок абвінавачання паказаў, што былы дырэктар птушкафабрыкі выбудаваў сістэму пабораў.

Бок абароны падчас спрэчак адзначыў, што падсудны не заслугоўвае такога празмерна жорсткага пакарання, пра які просіць дзяржабвінаваўца. Адвакат адзначыў, што сродкі не ішлі ў кішэню экс-дырэктару, і прасіў прызначыць пакаранне, не звязанае з пазбаўленнем волі.

Інфармацыя пра ўзбуджэнне крымінальнай справы ў адрас дырэктара птушкафабрыкі з'явілася ў прэсе ў лютым 2015 года. 19 снежня 2014 года супрацоўнікі КДБ затрымалі яго пры атрыманні хабару ў 50 мільёнаў беларускіх рублёў. Менавіта столькі «каштавалі» паслугі дырэктара за спрыяльнае вырашэнне пытання аб заключэнні дагавораў будаўнічага падраду. У цэлым ён абвінавачваецца ў тым, што на працягу некалькіх гадоў сістэматычна прымаў незаконныя грашовыя ўзнагароджанні за садзейнічанне ў вырашэнні пытанняў, якія ўваходзяць у яго кампетэнцыю, звязаных са службовым становішчам, якое ён займаў.

Агульная сума хабараў, якія атрымаў экс-дырэктар птушкафабрыкі ад прадпрымальнікаў, склала больш за 2,5 мільярда беларускіх рублёў.

Прысуд у законную сілу не ўступіў і можа быць абскарджаны і апратэставаны ў апеляцыйным парадку ў Вярхоўным судзе на працягу 10 сутак з дня абвяшчэння.

ФІНАНСЫ

Мяняйце чэкі на акцыі

У Мінску і Мінскай вобласці чэкі «Маёмасць» можна будзе абмяняць на акцыі яшчэ 14 ААТ. Зрабіць гэта можна з 10 студзеня 2017 года.

Такім чынам дзяржава забяспечвае выкананне гарантыі на права ўладальнікаў імянных прыватызацыйных чэкаў бязвыплатна атрымаць частку дзяржаўнай маёмасці, адзначылі ў Дзяржкаммаёмасці.

Так, да абмену на чэкі «Маёмасць» дадаткова будуць прапанаваны акцыі наступных ААТ з доляй дзяржавы: «Смілавіцкая валюшна-лямцавая фабрыка» – 169.272 акцыі; «Барысаўскі шпалапрапітачны завод» – 198.000 акцый; «Дарбудмантажтрэст» – 198.000; «Мінскі вагонарамонтны завод» – 198.000; «Радашковіцкі керамічны завод» – 50.000; «Спецрамонт» – 198.000; «Будтрэст №21» – 167.711; «Упраўленне механізацыі №12» – 144.019; «Упраўленне механізацыі №91» – 99.000; «Прамсувязь» – 198.000; «Белзааветзабяспечпрам» – 198.000; «Калядзічыаграмаш» – 112.383; «Мінскагратранс» – 198.000; «Барысаўскі аўтарамонтны завод» – 51.858 акцый.

Для абмену чэкаў «Маёмасць» на акцыі адкрытых акцыянерных таварыстваў грамадзяне павінны звяртацца ва ўстанову ААТ «АСБ Беларусбанк» па месцы жыхарства (пры сабе неабходна мець пашпарт і сертыфікат чэкаў).

Абмену належаць чэкі «Маёмасць» асабіста налічаныя, атрыманыя ў спадчыну, а таксама атрыманыя па дагаворах дарэння ад блізкіх сваякоў (бацькоў, дзяцей, мужа і жонкі, родных братоў і сясцёр, унукаў, бабуль, дзядуль, свекрыві, свёкра, цесця і цешчы), падораныя чэкі павінны быць пералічаны на сертыфікат грамадзяніна, які робіць абмен.

Абмяняць на акцыі адкрытых акцыянерных таварыстваў можна не больш за 250 падораных чэкаў «Маёмасць», паведамляе БелаПАН.

Спісы адкрытых акцыянерных таварыстваў, акцыі якіх прапаноўваюцца да абмену на чэкі «Маёмасць», знаходзяцца ў кожным падраздзяленні ААТ «АСБ Беларусбанк».

ДЛЯ ДАВЕДКІ

Як паведамляе myfin.by, на руках у грамадзян засталіся нерэалізаванымі каля 40% ІПЧ «Маёмасць». Згодна з заканадаўствам, яны падлягаюць кампенсацыі дзяржавай пасля заканчэння чэкавай прыватызацыі па намінальным кошце 4400 недэнамінаваных рублёў (згодна з пастановай Саўміна № 756 ад 6 ліпеня 2005 года), што складае ў агульнай колькасці каля 800 млрд рублёў. Тэрмін абарачэння чэкаў «Маёмасць» у чарговы раз працягнуты да 30 чэрвеня 2019 года.

ТОЧКИ НАД «І»

Как увольняют министров…

Когда в Беларуси назначают министров, послов и других высокопоставленных чиновников, то их показывают по телевидению всей стране. Нередко напутственное слово дает сам Александр Лукашенко.

А снимают тех же, скажем, министров тихо, без трансляции и комментариев. Куда и, главное, почему уходят с высоких должностей прежние руководители, как правило, остается тайной за семью печатями. Во всяком случае первое время после увольнения о них зачастую ничего не слышно.

Вот, например, на прошлой неделе в Беларуси в два министерства пришли новые руководители: **Игорь Карпенко** возглавил Министерство образования, **Валерий Малашко** стал министром труда и соцзащиты. И если с их кадровыми назначениями все понятно, то отставка министра образования **Михаила Журавкова** – один большой вопрос.

За что уволен Михаил Журавков?! Министр, который проработал на посту всего лишь два года, но за это время Беларусь наконец-то вступила в Болонский процесс, при нем разрабатывалась «дорожная карта» по работе нашей системы образования в рамках Болонской системы, обсуждались планы по реформам высшего образования страны, заявлялось о корректировке системы поступления в вузы. Журавков выступал за то, чтобы историю и географию Беларуси школьники изучали на белорусском языке.

Кто-нибудь видел указ об отставке Журавкова? Что написано в этом документе? Вносит ли он хоть какую-то ясность в это неожиданное для многих кадровое решение?

Сам Журавков в отпуске, говорит, что *«очень далеко за границей»*, и пока от комментариев отказывается. Пресс-секретарь Министерства образования **Юлия Бородун** на просьбу назвать причины увольнения бывшего министра сказала буквально следующее: *«Указа у нас нет. Как и вы, я точно так же прочла сообщение БЕЛТА».*

В пресс-службе президента тоже не дают пояснений: *«Все на нашем сайте»*. Но в официальном сообщении пресс-службы ни слова об уволенном Журавкове, только напутствие А.Лукашенко новым назначенцам.

Правда, текст указа №454 от 15 декабря 2016 г. «Об освобождении от должности» есть на национальном правовом портале. Его можно процитировать, это не займет много места, потому что указ президента – одно предложение:

«Освободить Журавкова Михаила Анатольевича от должности Министра образования Республики Беларусь в связи с переходом на другую работу».

– Данный указ – это неуважение к человеку, это пренебрежительный стиль действующего руководства, – считает известный юрист, экс-судья Конституционного суда Михаил Пастухов. – *Министр – это не рядовой чиновник, это важное должностное лицо. Прежде чем его уволить, необходимы предварительные консультации, встречи, необходимо предъявить обоснованные претензии министру. На мой взгляд, надо менять порядок формирования правительства и освобождения от должностей министров. Это должна быть прерогатива парламента. И гласность в этом случае должна быть абсолютной: и сам чиновник, и общество должны знать, за что человек освобожден от должности.*

По мнению Михаила Пастухова, *«формулировка «в связи с переходом на другую работу» – это не гарантия того, что экс-министр или другое уволенное должностное лицо будет трудоустроено в соответствии с его профессиональными качествами. Нельзя исключить и того, что через месяц-другой мы узнаем, что против уволенного чиновника заведено уголовное дело или он уехал из страны и работает, например, в России».*

К слову, по неофициальной информации, Михаил Журавков освобожден от должности по представлению Генеральной прокуратуры в связи со скандалом вокруг питания воспитанников детских интернатных учреждений.

Как нам удалось выяснить, такое представление действительно было, но оно еще не рассмотрено. И претензии у правоохранителей есть и к другим ведомствам: Минздраву, Министерству труда и соцзащиты.

«Генеральная прокуратура не ставила вопрос о снятии министра Журавкова с должности», – так прокомментировал ситуацию пресс-секретарь Генпрокуратуры **Петр Киселев**.

Так за что все-таки уволен Михаил Журавков? Пока ответа на этот вопрос нет.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Сергей МАСКЕВИЧ, министр образования с 2010-го по 2014 год: «Все индивидуально…»

Когда в декабре 2014 года с поста министра образования был уволен предшественник Михаила Журавкова – **Сергей Маскевич**, в указе о его освобождении от должности не было даже этих слов – «в связи с переходом на другую работу». И после увольнения Маскевич сидел без работы. Только в сентябре прошлого года он возглавил Экологический институт. Причем ранее самостоятельное высшее учебное заведение – Международный государственный экологический институт им. Сахарова – включили в состав Белгосуниверситета, правда, в качестве юридического лица. Но в любом случае понятно, что экс-министру Маскевичу предложили должность весьма скромную. Кстати, причины увольнения Маскевича до сих пор остаются неясными. Как известно, указ о его освобождении с должности министра образования появился вскоре после публичного замечания Александра Лукашенко о том, что дети Маскевича живут и обучаются за границей, а он в это время реформирует систему образования Беларуси.

– Сергей Александрович, как увольняют министров? Им сообщают причины увольнения? Объясняют, с чем связана отставка? – дозвонились мы до теперь уже директора Международного государственного экологического института им. А.Д.Сахарова БГУ.

– Все индивидуально…

– Вам лично сообщили причины вашего увольнения в 2014 году?

– Тогда меняли правительство. Уходил премьер, вице-премьер, глава Нацбанка, некоторые министры. С этим было связано…

– Почему год вы были без работы?

– Как это без работы? Я работал в науке, и работал очень напряженно. Кроме того, я уходил с должности министра уже будучи пенсионером.

– А как происходило ваше новое назначение: кто предложил стать директором Экологического института?

– Какая разница, как и кто… Мне самому очень хотелось реализовать еще некоторые идеи.

– Сергей Александрович, возвращаясь к вашей отставке. Тогда журналисты усмотрели связь с высказываниями Александра Лукашенко, что, мол, дети министра образования учатся за границей… А где сейчас ваши сыновья, чем занимаются?

– Извините, но на этот вопрос я не буду отвечать.

ШТРИХ

После отставки

Только один экс-министр образования после отставки пошел на повышение – это **Александр Радьков**, который учился с Александром Лукашенко в Могилевском désинституте и жил с будущим руководителем Беларуси в одном студенческом общежитии. Радьков руководил Министерством образования с 2003-го по 2010 год. 29 декабря 2010 года он был освобождён от занимаемой должности и стал первым заместителем главы Администрации президента. В настоящее время Радьков является председателем общественного объединения «Белая Русь».

Предшественник Радькова – **Петр Бригадин** – в кресле министра сидел недолго: с 2001-го по август 2003 года. Летом 2003-го был ликвидирован Национальный гуманитарный лицей имени Коласа, а также принято решение вернуть в университеты страны курс по идеологии. В кулуарах говорили, что Бригадин не был сторонником таких перемен в образовании и тихо ушел с поста министра. Был ли это действительно тихий бунт, не известно. Петр Бригадин сразу же после отставки возглавил Государственный институт управления и социальных технологий БГУ, директором которого является до сих пор.

До Бригадина системой образования руководил **Василий Стражев**. Он был первым министром образования независимой Беларуси (с 1994 года). После отставки в 2001 году руководил БГУ, потом Республиканским институтом китаеведения. Сейчас на пенсии.

Мария ЭЙСМОНТ.

РАЗВІТАННЕ

Бывайце, спадар Леанід!

Учора ў мінскім Свята-Петра-Паўлаўскім саборы развіталіся з пісьменнікам і даследчыкам сталінскіх рэпрэсій **Леанідам Мараковым**, які пайшоў з жыцця ва ўзросце 58 гадоў пасля змагання з пухлінай мозгу.

Маракоў памёр раніцай 17 снежня пасля цяжкай хваробы ва ўзросце 58 гадоў. На пачатку года ён перажыў інсульт, пасля якога ў яго выявілі пухліну галаўнога мозгу.

Леанід Маракоў быў паспяховым бізнесменам, але, калі пачаў вывучаць лёсы рэпрэсаваных сваякоў, пісаць кнігі, цалкам прысвяціў сябе гэтай справе. Ён выдаў шматтомны энцыклапедычны даведнік пра рэпрэсаваных беларусаў, кнігу пра катаў, празаічныя творы.

“У нечым Леанід быў святы чалавек, які ахвяраваў часткай жыцця, бізнесам дзеля памяці, дзеля гісторыі”, – сказаў на развітанні палітык Мікалай Статкевіч.

ЧУЛІ?

Бацька ў дэкрэце

У Беларусі ў адпачынку па доглядзе за дзіцем знаходзяцца каля 3 тысяч бацькаў.

Такія лічбы прывёў намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны **Аляксандр Румак** на пасяджэнні першай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Калі параўноўваць з еўрапейскімі краінамі і краінамі блізкага замежжа, у Беларусі дэкрэтны адпачынак самы працяглы – тры гады.

– У шэрагу краін Еўропы ў дэкрэт адпускаюць на 4–6 месяцаў, – падкрэсліў намеснік міністра.

ЖАХ!

Забіў маці з-за бутэлькі віна

У Маларыцкім раёне 41-гадовы мясцовы жыхар абвінавачаны ў забойстве 62-гадовай маці.

Як паведамілі ў Следчым камітэце па Брэсцкай вобласці, падчас сваркі ён нанёс маці «не менш за сем udaраў рукамі і нагамі, а таксама шкляной бутэлькай і жаночым ботам у вобласць галавы і цела».

Міліцыю выклікалі суседзі, якія пачулі шум у доме. Жанчына была яшчэ жывая, калі прыехалі супрацоўнікі органаў унутраных спраў. Праз некалькі дзён ад атрыманых цялесных пашкоджанняў яна памерла ў бальніцы. Відавочна, што сын падчас сваркі быў у стане алкагольнага ап’янення. А скандаліць ён стаў з-за таго, што маці выпіла бутэльку віна, якую ён набыў за свае грошы.

Народная Воля http://www.nv-online.info
20 СНЕЖНЯ 2016 г.

СУД

Да адказнасці...

21 снежня ў Маладзечне пачнецца суд над кіроўцам за смяротны наезд на школьніцу на ўборцы бульбы

Судовае разбіральніцтва будзе адкрытым. Кіроўцу абвінавачваюць у парушэнні Правілаў дарожнага руху, што пацягнула па неасцярожнасці смерць чалавека.

Як паведамляла "Народная Воля" раней, у Маладзечанскім раёне 29 верасня на полі падчас уборкі бульбы кіроўца наехаў на 13-гадовую школьніцу. Ад атрыманых пашкоджанняў дзяўчынка памерла.

ЗДАРЭННЕ

Нагу адарвала прычэпам ад трактара

49-гадовы жыхар Шумілінскага раёна, якому 16 снежня трактарам адарвала частку нагі, памёр у бальніцы.

Сваякі выклікалі "хуткую дапамогу" і каля трох кіламетраў у коўдры неслі пацярпелага насустрач машыне, аднак выратаваць мужчыну не ўдалося. Высвятляюцца абставіны інцыдэнту, прызначана судова-медыцынская экспертыза, трактар канфіскаваны і змешчаны на стаянку, апытваюцца сведкі.

Напярэдадні пра інцыдэнт паведамілі ў ДАІ рэгіёна. Траўму мужчына атрымаў, калі ехаў на трактары для транспарціроўкі дроў. Мужчына дапамагаў сваім пляменнікам на нарыхтоўцы дроў. Участак у лесе за тры кіламетры ад Шуміліна выдзелілі адной з прыватных арганізацый раёна.

Мужчыны ехалі на трактары пасля працоўнага дня. Дзядзька адмовіўся сядаць у кабіну і знаходзіўся ў прычэпе. Нага патрапіла ў прывадны механізм, і яе адарвала.

Вера ВІР.

ПРОБЛЕМА!

Сколько стоит командировка?

Давно хотелось высказаться по теме, которая касается тех, кто работает в учреждениях разной формы собственности и время от времени отправляется в командировки. Хочу поговорить о командировочных и так называемых суточных. Государство предполагает, что этих денег хватит вам на достойное существование в командировке.

Сумма суточных время от времени меняется. Еще недавно было 6 белорусских рублей, стало 7. Цитирую документ с сайта Министерства финансов: *«за проживание вне места жительства (пребывания) для покрытия дополнительных расходов – суточные»*. Это если в командировке вы ночуете. А если она однодневная, то есть вечером вы возвращаетесь домой, то получаете 3 рубля 50 копеек в сутки. Опять же цитата: *"при однодневных служебных командировках и командировках в другую местность, находящуюся на незначительном расстоянии от места постоянной работы"*.

Прекрасно понимаю, что работники Министерства финансов, которые устанавливают эти цифры, получают от своего руководства жесткие установки: "Экономим! Максимально экономим!". Но вот любопытно узнать: а сами сотрудники Минфина когда-нибудь ездят в командировки по стране? Или работают исключительно в столице и питаются в кафе министерства по талонам или со скидками? Они знают, сколько стоит еда – полноценный обед в столовой, кафе или даже легкий перекус в близлежащем кафетерии?

Потому как цифры эти взяты с потолка и давным-давно не отражают реальность! Они условны! Это ***якобы*** суточные. Точно так, как бюджетники получают ***якобы*** зарплату, а пенсионеры – ***якобы*** пенсию. Но ведь когда ты приходишь купить продукты, лекарства, оплатить коммуналку, то ***нужны деньги реальные, а не «якобы»***.

Однако вернемся к суточным. Что такое белорусские 3 рубля 50 копеек? Это стоимость чашки кофе (чая) плюс небольшая, очень-очень скромная, булочка. Допустим, человек выехал в однодневную командировку утром. Возможно, позавтракал, а может, и нет. Не у всех есть аппетит, если встал ни свет ни заря. В середине дня хорошо бы все-таки основательно подкрепиться. Но… на три с половиной рубля ты никак не разгонишься.

Что касается командировок многодневных, то тут ситуация еще хуже.

Если мое учреждение находится в Минске, а рабочий день оказался длинным, то я постараюсь пообедать в городе. Знаю близлежащие недорогие кафе, их меню и цены. К примеру, "Лидо" на площади Я.Коласа. Специально оставила себе на память чек от недавнего посещения. Вот он. Котлета из хека – 2,5 рубля. Картофель отварной с укропом – 0,68 (в порции всего 150 граммов, но мне больше и не надо). Салат из капусты белокочанной – 1 рубль, напиток зимний малиновый – 1,84. Очень скромно, как говорится по минимуму. В итоге получилось больше 6 рублей. То есть суточные почти выбраны за одно посещение. Так, извините, командировочные рассчитаны на то, чтобы есть один раз в день или как? Как совместить это с рекомендациями диетологов или терапевтов, что для нормального состояния организма человеку хорошо бы питаться как минимум три раза в сутки? Есть по этому поводу хорошая белорусская поговорка: *"Як пад'ясі, так і папрацуеш!"*

Уточню, что женщине огромные порции не нужны. А мужчина захочет съесть первое, второе и третье. И плюс салат. Какая будет в результате сумма? Уточню, "Лидо" – кафе относительно недорогое. В Минске да и в других городах есть множество заведений общественного питания, где цены намного выше. Фокус в том, что, когда человек приезжает по делам в другой город, у него нет возможности бегать и искать заведения подешевле. Он идет в то, которое ближе к гостинице, то, которое находится в центре города или попалось по пути. Значит, абсолютно зависит от тамошних цен.

Пребывание командировочного в чужом городе часто осложняется тем, что кафе, может, и существует, и оно даже недалеко от гостиницы, но работает… с 12 часов дня. Когда служащий, по идее, должен делом заниматься, а не ждать открытия точки общепита. По пятницам, выходным и праздничным дням, если тебя нечаянно занесет в командировку, вообще полный завал! На дверях кафе и ресторанов можно увидеть объявление: *"Закрыто на спецобслуживание"*. Это значит, кто-то отмечает юбилей, свадьбу, в районе будет мероприятие. Порадуемся за них, но какое веселье командировочному?..

Чувство неуютности и неприкаянности знакомо, наверное, каждому белорусскому командировочному, который по делам попадает в малознакомый город. Может, это делается для того, чтобы в командировке не задерживались, а быстрее мчались домой?

"Не усложняйте жизнь! – может заметить скептик. – Кто-то же в командировку приглашает – пускай и покормит! Не разорится!» Но ситуации бывают разные. Едет, к примеру, журналист статью писать об удивительном человеке или замечательной семье. Да, согласна. В этом нет ничего плохого. Гостеприимство еще никто не отменял. Но если тот же журналист едет разбираться в конфликтной ситуации, то тут лучше не быть обязанным никому из противоборствующих сторон.

Как наш изобретательный народ находит выход из положения? По-разному. Как правило, отправляется в дорогу со своими продуктами. С пакетиками чая, хлебом, салом, сыровяленой или сырокопченой колбасой, печеньем, огурцами. Чтобы можно было перекусить в номере утром или вечером. Главное, чтобы не в сухомятку. Но тут опять возникает проблема.

В глубинке, в небогатых райцентрах, где нет больших или даже средних промышленных предприятий, хватает гостиниц, где в коридоре не увидишь не то что кулер с холодной и горячей водой, в номерах нет даже электрочайников. Поэтому осмотрительный и запасливый командировочный должен взять с собой железную кружку побольше и кипятильник.

Мама дорогая! На дворе XXI век, больше чем полвека назад человек в космос полетел, люди пользуются интернетом, вай-фаем, электронной почтой, вайбером, но кружка с кипятильником по-прежнему актуальны. Цитировать Карла Маркса в последнее время не принято, но как не вспомнить его крылатую фразу: *"в стороне от столбовых дорог мировой цивилизации"*. Какой туризм мы хотим развивать?.. Чтобы путешественники из других стран ехали к нам со своими кипятильниками?! Вот смеху-то будет на весь мир!

Когда тебя интересует какая-то тема, то жизнь сама подбрасывает аргументы. Статья была уже почти написана, как на одном из белорусских порталов прочла любопытную информацию: *«Столичные власти определили нормы расходов на прием и обслуживание иностранных делегаций и отдельных лиц. Лимиты на подобные расходы из бюджета города прописаны в решении Мингорисполкома»*. **Сначала про гостиницы. Далее.** *«Что касается питания, здесь лимит для членов делегации и сопровождающих в день – до 5 базовых (105 рублей)»*.

Замечу: едят-то наши гости в белорусских кафе и ресторанах по белорусским, а не заграничным ценам. Получается, белорус в командировке должен как-то ухитриться поесть за 7 рублей, а заграничный гражданин, наш гость, – за 105 рублей, то есть в 15 раз больше? И в 15 раз лучше? Продолжение цитаты: *«Большую щедрость столичные власти готовы проявить в покупке сувениров и памятных подарков для руководителя (на сумму до 20 базовых величин, или 420 рублей) и остальных членов делегации (до 10 базовых)»*. Может, я чего-то не понимаю, но от сопоставления цифр рождается мысль: или собственных командировочных государство в грош не ставит (мол, никуда вы отсюда не денетесь!), или перед иностранцами власть хочет выглядеть цивилизованно? А может, все одновременно?

Еще один любопытный документ попался мне в процессе подготовки текста. Он называется *«Нормы оплаты командировочных расходов при служебных поездках за границу»*. Находится в открытом доступе на сайте Минфина. Приведу несколько цифр, которые, как известно, вещь очень упрямая. Не будем брать далекую и достаточно дорогую Францию. Если наш чиновник или артист отправляется туда, то суточные составляют 60 евро. Возьмем более близкую Россию. В случае командировки в Москву или Петербург суточные выплачиваются в размере 30 долларов. Напомню, в Беларуси – 3,5. Разница – в 8,5 раза. Да, столица соседнего государства не очень-то дешевый город. Но в 8,5 раза – это не в два, не в три раза. Теперь вам становится ясно, почему наши чиновники так любят, так обожают зарубежные командировки?

Так что кому кипятильник с железной кружкой, а кому и валюта на счет. Интересно было бы узнать: а в соседних странах тоже существуют двойные стандарты? И такой же подход: собственных граждан – унизить, а перед чужими прогнуться, изображая щедрость? Рядовым – мизер, зато чиновникам – раздолье?

Ксения МИХАЙЛОВСКАЯ.

ВІНШУЕМ!

Што і казаць, здаецца, толькі ўчора ён рабіў першыя крокі на паэтычнай ніве, а сёння **Яўгену ХВАЛЕЮ** ўжо 70 гадоў.

Яўген Іванавіч ХВАЛЕЙ нарадзіўся 1 студзеня 1947 года ў вёсцы Белькаўшчына Стаўбцоўскага раёна. Скончыў Мікалаеўшчынскую СШ імя Якуба Коласа. У 1971 годзе – філфак БДУ.

Працаваў у Стаўбцоўскай райгазеце "Прамень", на Беларускім радыё і тэлебачанні, у выдавецтвах "Народная асвета", "Юнацтва", "Мастацкая літаратура", часопісах "Крыніца", "Родная прырода", газеце "Літаратура і мастацтва".

Аўтар паэтычных кніг "Ярына", "Прычасце", "Зялёны прамень аеру", "Квадры памяці", "Прыстань вяцінаў", "Дзе хвалі срэбна-залатыя", прозы – апавесцяў "Пацукі", "Таямнічы дзённік", "Прынцэса тусоўкі" (пяць выданняў), "Вяселле на Кіпры", "Анжэла з Быхава", "Не пакідай мяне, Аля", рамана-эсэ "Серабрыстыя таполі", трох зборнікаў вершаваных казак для дзяцей.

Лаўрэат Літаратурнай прэміі "Залаты Купідон".

Намінант Нацыянальнай прэміі Рэспублікі Беларусь 2016 года.

Яўген ХВАЛЕЙ

Нёман

Прыйду на берагі
Тваё крутыя,
Дубоў дзе караніцца род,
Дзе хвалі срэбна-залатыя
Калышуць памяць,
Як чарот.

Рака мая,
Праз дні мае віротныя
Бяжыш –
Твой разумею спех…
Ды недзе там,
За выдмай, паваротам,
Прыпыніш, як і я,
На хвілю бег.

Нам ёсць над чым падумаць…
Бо стагоддзі
Плылі табой,
Нібы варагі ў грэкі.
Легенды, былі у маім народзе
Жывуць часцей
Там, дзе крынічаць рэкі…

Ты рушыш зноў за даляглядным часам,
Аддаўшы плынь гарэзу-быстраку.
І доўга буду я
З маімі днямі разам
Рукой махаць,
Праводзячы раку…

Асліная пенсія

(Байка)

Пенсію далі Аслу –
Быў ён цягавіты ў працы.
(Хоць якая там падачка –
"Няхай не затопча качка!")
І трэба ж тут было Казлу
З Аслом у гэты час спатkацца,
А яшчэ – Каню, Быку,
Барану з Авечкай.
І заселі ўсе ў шынку
За стрэчу разгавецца.
– Мэ-мэ… – мычыць Казёл,
– Го-го! – іржэ Буланы,
– Ня-хай… жы-ве… Асёл! –
Баран бляе ўжо п'яны.
– Я з ім, Аслом, магла б жыць вечна, –
Прабэкала Авечка.
Хваліў Асла і Бык,
Ажно хадзіў кадык.

За сталом сядзелі доўга,
З шынка цягнулі ледзьве ногі.

Назаўтра стрэў Казёл Асла:
– Як справы, друг?
Упаў, здаецца мне, твой дух,
А ці не ўджаліла аса?
– Асліха не дала аўса:
"Ідзі ў шынок – і там харчуйся сам".
– Х-м-м… Прабач, браток,
Хапіла пенсіі тваёй
Адно нам на шынок, –
Сказаў Казёл
І скіраваў да блізкіх сёл.

IN MEMORIAM

Настаўнік з вялікай літары

Не стала Уладзіміра Дзіско, выдатніка адукацыі Рэспублікі Беларусь, які ўсё сваё жыццё прысвяціў служэнню Беларускаму Слову.

Калі на пачатку 1990-х гадоў у мяне і маіх калег, дэпутатаў Вярхоўнага Савета 12-га склікання, з'явілася магчымасць паспрыяць адраджэнню беларускай школы ў нашай краіне, наш разлік быў просты. У БССР тады працавала больш за дзесяць тысяч настаўнікаў беларускай мовы і літаратуры. Калі б кожны з іх актыўна ўключыўся ў беларусізацыю нашай адукацыі, усю праз тры-чатыры гады выніклі гэтага працэсу былі б адчувальныя. На жаль, такіх педагогаў аказалася выразная меншасць: сярод выпускнікоў беларускіх аддзяленняў філалагічных факультэтаў універсітэтаў людзей, не прыхільных да беларушчыны, я асабіста сустракаў нават больш, чым сярод выпускнікоў рускіх аддзяленняў. На шчасце, у нашай сістэме адукацыі былі ўсё ж такія людзі, як Уладзімір Антонавіч Дзіско.

Нарадзіўся будучы педагог 6 верасня 1936 года ў вёсцы Брольнікі Навагрудскага ваяводства тагачаснай Другой Рэчы Паспалітай. У гады гітлераўскай акупацыі хлопчыку Валодзю давялося перажыць нямала: расстрэл мясцовых рамеснікаў-яўрэяў, адпраўку ў Нямеччыну на прымусовыя працы старэйшых аднавяскоўцаў, сярод якіх была і яго стрыечная сястра Вольга… Толькі цуд выратаваў Валодзю і яго бацьку Антона Аляксандравіча, калі аднаго разу карнікі ўварваліся ў вёску, шукаючы партызан, сярод якіх былі і іх сваякі. Валодзева маці была арыштавана, і толькі высілкамі яе старэйшай сястры (якая аддала ў якасці хабару свой заручальны пярсцёнак навагрудскаму каменданту) яе ўдалося вызваліць. Каб узнавіць разрабаваную фашыстамі гаспадарку, сям'і Дзіско давялося звяртацца па дапамогу да спагадлівых суседзяў.

У школу Валодзя пайшоў перарасткам, і ўсё жыццё з удзячнасцю ўзгадваў сваіх першых настаўнікаў – Аляксандра Лазарэвіча, Ганну Кіклевіч, а таксама Валянціну Лістападаву, якая, прыехаўшы з Расіі, за некалькі месяцаў засвоіла беларускую мову і паспяхова выкладала на ёй… Сам Уладзімір Дзіско вучыўся на "выдатна" і ў 1952 годзе абраў прафесію педагога – паступіў у Навагрудкае педагагічнае вучылішча, пасля заканчэння якога падаў дакументы ў Мінскі педінстытут імя Максіма Горкага. Тут сярод яго сяброў-аднакашнікаў былі не абы-якія асобы – напрыклад, будучы гісторык і краязнаўца Анатоль Валахановіч (які, на жаль, таксама зусім нядаўна пайшоў з жыцця) або будучы паэт Раман Тармола-Мірскі...

З 1961 года і да пачатку цяжкай хваробы ў студзені гэтага года, Уладзімір Дзіско прысвяціў сябе працы настаўніка беларускай мовы і літаратуры, педагога-метадыста і арганізатара. З захапленнем яго педагагічны талент узгадвалі і ўзгадваюць шматлікія выпускнікі Аршанскага педагагічнага каледжа, Беларускага гуманітарнага ліцэя. Колішняя вучаніца апошняга, цяпер выкладчыца міжнароднага каледжа ў баснійскім Мостары Настасся Рудак пісала: "Уладзімір Антонавіч быў першы настаўнік, які пастаянна падтрымліваў мае памкненні дасканала засвоіць мову не толькі сваімі неацэннымі высілкамі як педагог, але і ўласным прыкладам у любых жыццёвых сітуацыях. Таму пасля двух гадоў навучання ў ліцэі, падчас якіх, дарэчы, я даведалася больш, чым за ўсе папярэднія школьныя гады, я атрымала найвышэйшую адзнаку…"

У 1980 годзе лёс Уладзіміра Дзіско крута памяняўся: ён пераехаў у Мінск, дзе яго запрасілі працаваць у Рэспубліканскі вучэбна-метадычны кабінет пры Міністэрстве адукацыі БССР. Цяжка нават пералічыць, колькі ўсяго зрабіў ён асабіста, каб падтрымаць творча працуючых настаўнікаў роднай мовы і літаратуры, колькі разнастайных метадычных напрацовак ён падрыхтаваў разам са сваімі калегамі! Уладзімір Антонавіч шчырай душой падтрымаў абвяшчэнне незалежнасці краіны, нават уступіў у Беларускі Народны Фронт. Першае пакаленне падручнікаў па беларускай літаратуры і мове ў Рэспубліцы Беларусь выходзіла пад яго непасрэднай апекай, дый сам ён удзельнічаў у падрыхтоўцы дапаможнікаў па беларускай літаратуры, больш за дзясятка зборнікаў экзаменацыйных матэрыялаў для 9-х і 11-х класаў. На працягу 27 (!) гадоў Уладзімір Дзіско быў нязменным сакратаром рэспубліканскіх алімпіяд па беларускай мове для школьнікаў.

У 1997 годзе пасля чарговай змены кіраўніцтва ў Інстытуце адукацыі з ініцыятывы новай улады Уладзімір Дзіско быў звольнены з тагачаснага Навукова-метадычнага цэнтра вучэбнай кнігі і сродкаў навучання. Лёс прывёў яго ў Беларускі гуманітарны ліцэй, дзе ён стаў выкладчыкам беларускай мовы. Усе гады працы ў ліцэі Уладзімір Антонавіч быў узорам прафесіяналізму і бездакорнай адказнасці: немагчыма было сабе ўявіць, каб ён нешта своечасова не выканаў, недзе ў нечым недапрацаваў. Калі ліцэй намаганнямі цяперашняй улады быў пазбаўлены афіцыйнага статусу, ён застаўся верны ліцэістам і іх бацькам: рэгулярна, нягледзячы на немалыя гады, праблемы з сэрцам, дабіраўся на заняткі і – аніколі не спазняўся!

Калі праз год пасля афіцыйнага закрыцця ліцэя ў Мінск прыехаў здымаць фільм (які атрымаў потым назву "Партызанская школа") беластоцкі тэлежурналіст Юрый Каліна, ён зрабіў Уладзіміра Дзіско фактычна адным з самых галоўных герояў гэтага фільма…

Варта адзначыць яго надзвычайную ўважлівасць і далікатнасць. Не было выпадку, каб ён забыўся павіншаваць каго-небудзь з калег з днём нараджэння, з іншымі важнымі падзеямі ў жыцці… Звычайна Уладзімір Антонавіч пісаў вершаваныя віншаванні. Наогул, усё сваё жыццё ён памалу пісаў – і паэзію, і прозу. Да васьмідзесяцігоддзя з дня нараджэння сёлета калегі-педагогі ў складчыну прафінансавалі выданне выбраных твораў Уладзіміра Дзіско, што – з прадмовай вышэйзгаданага Анатоля Валахановіча – выйшлі ў адным з мінскіх прыватных выдавецтваў пад назвай "Хвіліны радасці і смутку".

На пачатку гэтага года, калі Уладзімір Дзіско ўжо не змог далей праводзіць заняткі ў ліцэі (страціў магчымасць размаўляць), ягоны фактычны педагагічны стаж складаў 63 з паловай гады! На мой погляд, гэты факт заслугоўвае ўнясення ў любыя кнігі рэкордаў, але галоўнае іншае: жыццёвы шлях Уладзіміра Антонавіча Дзіско – прыклад таго, як можна, не прыцягваючы залішняй увагі да сябе, рабіць справу свайго жыцця.

Уладзімір Дзіско ад самага пачатку і да апошніх дзён свайго жыцця быў нязменным падпісчыкам "Народнай Волі". Калі мы з калегамі завітвалі да яго, ужо моцна хворага, дадому, ён увесь час паказваў мне і мае публікацыі, і іншыя артыкулы, якія прыцягнулі яго асаблівую ўвагу ў газеце. Уладзімір Дзіско вельмі перажываў за тое, што адбываецца ў краіне; на жаль, нямала здароўя адабралі ў яго антыбеларускія дзеянні тых, хто стаіць ва ўладзе…

Застаецца верыць, што такія людзі, як ён, усё ж такі пражылі сваё жыццё недарма і што вучні і вучні вучняў гэтага сціплага працаўніка на ніве беларускай справы яшчэ скажуць сваё слова ў будучай Беларусі.

Лявон БАРШЧЭЎСКІ.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
20 СНЕЖНЯ 2016 г.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Пры існым ладзе, далібог, чакае нас «трах-тыбідох»

У Віцебску ўстановяць скульптуру старога Хатабыча вышынёй амаль два метры. Ужо аб'яўлены тэндар на яго выраб. Побач з джынам павінна з'явіцца яшчэ і скульптура Залатой Рыбкі.

Такая ў нас, відаць, планіда:
Заўжды спадзеў жыве ў людзей,
Што дапаможа нейкі ідал
Ці ўсемагутны чарадзей.
Бясконца, днямі і начамі,
Наіўна верым ледзь не ўсе:
Не ідал, дык хаця б начальнік
Нарэшце шчасце прынясе.
Да прыкладу, нібыта Богу,
Паверыў Бацьку просты люд:
Усім пакажа ён дарогу,
А калі трэба, створыць цуд.
Адразу ў залы, кабінеты
Усе "шасцёркі" і "тузы"
Павесілі яго партрэты –
Ну чым яны не абразы?
Аднак не спраўдзіліся мары,
Да шчасця не праклалі гаць:
Хоць Бацька і "наводзіў чары",
Ды цуд не змог народу даць.
Калі ад "госпада зямнога"
Не дачакаліся даброт,
Дык да таго, што ў небе, Бога
Пачаў "дастуквацца" народ.
Мы чулі, скажам, ад банкіра,
Што, не шкадуючы сябе,
Ён дзень і ноч маліўся шчыра,
Каб мацаваўся наш рубель.
Збавення не далі малітвы,
Паклоны біліся дарма,
І люд падумаў паспаліты,
Што Бога ўвогуле няма.
Але ж не дзенешся нікуды
Ад горкай злыбяды-бяды.
І хтось згадаў, што ў казках цуды
Здараюцца тады-сяды.
Адзін Хатабыч здзейсніў столькі!..
Рваў валаскі на барадзе
І цуды ён рабіў для Волькі.
"Дык, можа, й нам перападзе
Хоць штосьці ад дзеда-чарадзея,
Як скажа ён "трах-тыбідох?" –
З'явілася ў чыноў надзея.
І каб Хатабыч дапамог,
Надумалі скульптуру джына
Ва ўсіх паставіць на віду,
Як будзе важкая прычына –
Скубці яго за бараду.
Калі ж Хатабыч не ўратуе
Або не выкажа запал,
Яшчэ і Рыбку Залатую
Рашылі ўзняць на п'едэстал.
(Чынамі, мусібыць, забыта:
Як не хапіла ў Рыбкі зла,
Яна разбітае карыта
У рэшце рэшт старым дала.)
Я думку выказаць пасмею,
Што з'явіцца і больш скульптур,
Бо, каб папоўніць "галерэю",
Нямала ёсць кандыдатур.
Калісьці рухацца на печы
Ямелі памагаў шчупак.
І ён, бадай, якраз дарэчы
Для "галерэі". Ці не так?
Напэўна, будзе вельмі дзіўна,
Калі мы ў хеўры шчупака
Не ўбачым чарадзея-джына –
Таго, што з лямпы Аладзіна,
І з табакеркі мужычка…
* * *
Ды хто на п'едэстал ні сядзе,
Чыіх ні цалавацьмем ног,
Здаецца мне, пры існым ладзе
Чакае нас "трах-тыбідох"…

ПЫТАННЕ – АДКАЗ

Хачу ведаць, якія даходы ўлічваюцца пры вызначэнні субсідыі на аплату жыллёва-камунальных паслуг.

Рэгіна МАЛЬЦАВА.
Гомель.

Пры налічэнні субсідыі ўлічваюцца наступныя даходы:

– усе віды пенсій, у тым ліку з іншых дзяржаў,
– штомесячныя страхавыя выплаты,
– грашовае ўтрыманне,
– усе віды стыпендый, дапамог, матэрыяльнай і грашовай дапамогі,
– заработная плата,
– грашовае забеспячэнне,
– сумы, налічаныя па грамадзянска-прававых дагаворах,
– даплаты за вучоныя ступені і званні,
– аліменты,
– даходы, атрыманыя ў перыяд адбывання пакарання ў месцах пазбаўлення волі, ад выкарыстоўвання аб'ектаў інтэлектуальнай уласнасці, па акцыях (дывідэнды, працэнты, выплаты па долевых паях), ад прадпрымальніцкай дзейнасці,
– грошы, атрыманыя ў спадчыну, у дар, ахвяраванні, гранты.

ВПЕЧАТЛЕНИЯ

Сердцу дорогой, карману – нет

Львов… Настоящая звезда на карте Восточной Европы, один из самых популярных городов, куда ездят белорусы.

По самой распространенной версии, город был основан в середине XIII столетия князем Даниилом Галицким и назван в честь его сына Льва. Находившийся на пересечении торговых путей и быстро развивающийся, Львов всегда привлекал соседей. Он находился в составе Речи Посполитой, именовался Лембергом в Австро-Венгрии, был одним из крупных центров Польши, а позже – СССР.

Не только мечта путешественника потянула меня в Прикарпатье. Я люблю и считаю для себя важным бывать в тех местах, где творилась история моей семьи. А Львов как раз таким и является. Четыре года проучился мой отец на факультете культурно-просветительной работы Львовского высшего военно-политического училища. Жил в казарме, в свободное от занятий время играл на фортепиано для сокурсников и, как многие молодые люди, сомневался в правильности выбора профессии.

Между Львовом отцовским и Львовом моим – тридцать лет. Но все те же памятники архитектуры молча стоят и величаво смотрят на то, как разные поколения идут по жизни. Шедеврам львовского барокко и модерна я отвечу молчаливым восхищением, а о людях скажу, о двух точно.

На учебу летом 1981 года семнадцатилетний отец летел на самолете из Минска. Было удобно, быстро, недорого. Вспоминал: когда самолет приближался к городу, то внизу вместо живописных крыш была яма со скоплением туч. Папа описывает Львов как бесспорно красивый, западный, но грязноватый, грустный, даже мрачный советский подзаброшенный культурный центр. Учитывая, что практически все время отец проводил в казарме, я надеюсь, Львов простит ему такое откровение.

Недавно «Белавиа» запустила регулярный рейс по направлению Минск–Львов, что, безусловно, подтверждает статус культурного, да и просто центра. Но я и друзья торопились начать лето и отправились на поезде за два месяца до этого. Приехали, и ни одна туча нас не встретила. Наоборот – жаркий и многолюдный привокзальный украинский стиль. Мне сразу вспомнилось детство, приезд в симферопольское утро, но это ностальгия по Украине в целом, полагаю.

Мы поселились в центре, недалеко от здания Львовского театра оперы и балета. У отца прямо перед ним в 1980-х было построение, и начиналось шествие-парад. Мы тоже отсюда начали свое шествие по городу. Сразу набрели на переулок Параджанова с его портретом на стене. Параджанов снимал «Тени забытых предков» совсем рядом, в сельских пейзажах соседней с Галицией Гуцулии. Да и Д'Артаньян и мушкетеры в Париж не поехали, а создали свой Париж во Львове. Здесь топтали улицы старики-разбойники и другие менее известные персонажи кино.

Папа, кстати, посмотрел фильм «Д'Артаньян и три мушкетера» накануне поступления, но еще не знал, интернета ведь не было, где проходили съемки, не знал, что и он будет по тем же местам, щеголяя «перьями на шляпах», а вернее погонами на плечах, шагать, запевая строевую.

Не всем это нравилось. Как рассказывали ему старшие курсанты, накануне парада улицу могли покрыть канализационные нечистоты, на окне могла появиться свастика. В сельской местности к курсантам, приезжавшим с концертами или на сбор кукурузы, относились тепло, а в городе красные погоны чаще притягивали негативное внимание. Один раз отец шел с переговорного пункта, и рядом с ним упала банка с помидорами. Красными, само собой.

Отец рассказывал, что среди львовчан в то время не был редкостью русский язык. Сейчас же везде, особенно вдали от туристических улиц – украинский. На нас, к счастью, банка не падала, хотя однажды попали в заведение, где пиво нам подали как раз в литровых банках. Было вкусно, и нас, между прочим, там ждут еще. «Беларусы, ласкаво просимо».

Кажется, что нижний уровень центра города – это одно сплошное кафе. Но заведения не раздражают ни количеством, ни ценами. Мы могли себе позволить присесть выпить кофе столько раз, сколько желали. Кстати, вкуснее кофе, чем во Львове, я не пила. Они варят его в джезве (турке), но особым способом, так, что выходит неповторимый кофе по-львовски, еще и подается с кофейной настойкой и цитрусом, к примеру.

Папа кофе не любил никогда, но кафе были во Львове и в годы его учебы, не так много и не такие западные, как теперь. Подзаброшенный центр превратился в туристический. Не только благодаря общепиту, конечно, но это один из признаков развития городской культуры, пусть и начальный. Иностранцев во Львове хватает, особенно в выходные. Но только в центре. Стоит отойти поглубже, и ты начинаешь ощущать настоящий ритм города. Мы заходили во все дворы, которые встречались на пути. Дворы-колодцы – это то, чего мне не хватает в Беларуси. Они объединяют жителей и чаще обрастают уютным плющом.

Мы приехали, помнится, в день Святой Троицы, и все ворота, подъезды и двери квартир (туда мы тоже захаживали ради винтовых лестниц и живописной, а порой именной, плитки на полу) были украшены ветками липы, ореха и ивы.

Кстати, зелени в городе достаточно, и шестьдесят гектаров красивейшего Стрийского парка это подтверждают. Через него лежит дорога в гору к военному училищу, которое превратилось в Академию сухопутных войск. Здание натерто до блеска, покрашено, как пирожное, чего не скажешь о самом городе (натуральный цвет львовской старины очень порадовал). Я увидела место, где папа принимал присягу, где был пролаз в заборе, через который курсанты бегали в самоволку, где была казарма, в которой жил отец. Да, ничего сверхъестественного не произошло. Я просто постояла у тех же стен и посмотрела в те же молчаливые окна. Но связь поколений и стран делается прочнее и так тоже.

Однажды к курсантам приехал молодой Леонид Ярмольник, будущий Дон Румата, со своими актерскими номерами вроде «Цыпленка табака». После выступления актера отец написал заявление на отчисление. Решил уехать в Москву поступать во ВГИК. Потом все же передумал («порадоваться на своем веку» можно и без этого), не стал менять уже ставшее своим культурно-просветительское училище на чужое, и в 1985 году вышел лейтенантом из ворот, перед которыми теперь, в 2016 году, стою и я. На подаренной ему фотографии.

Ещ раз про культурный свет

Напротив невероятной красоты Доминиканского собора на улице книгопечатника Ивана Федорова находится книжный магазин, где продают издания на украинском и на русском языках, а главное – большое количество книг по искусству и философии. Каждый из нашей компании купил по четыре книги. И это была основная и значительная статья расходов за всю поездку. Во Львове, и правда, все недорого. Скорее всего, нам опять «придется» ехать в западноукраинскую столицу, потому что мы заказали на сайте магазина тяжелые книги, и дешевле съездить во Львов, выпить кофе с настойкой и забрать книги самому, чем переправлять их в Минск почтой.

Марина БУТКЕВИЧ.

ОБРАТНАЯ СВЯЗЬ

Иное декольте посильнее кольта

Прочитал в «Народной Воле» рассуждение Елены Молочко в рубрике «С моей колокольни» о неуместном высказывании депутата Ирины Дорофеевой, сделанном ею в ходе посещения могилевской тюрьмы №4 и изолятора временного содержания.

Решил «со своей колокольни» посмотреть на поднятую журналисткой проблему. Заранее знаю, что письмо мое не появится на страницах газеты, потому что мой взгляд на происходящее затронет тех, кого «Народная Воля» обязана поддерживать, а не критиковать при любом раскладе. Не очень верится в свободу слова, если это затрагивает того, кого трогать нельзя. Однако…

Восторженные заявления Дорофеевой позволяет ей делать молодость. Певица довольна тем, что сменила род деятельности, воодушевлена открывающимися перед ней горизонтами и попросту настроена на позитивный лад. Таким людям свойственно видеть хорошее даже там, где другие узрели бы абсолютный негатив. Впрочем, заявление Ирины о том, что в тюрьме кормят, как в ресторане, тоже считаю сделанным не к месту. Хотя о том, что в белорусских тюрьмах кормят лучше, чем, к примеру, в российских, говорят сами заключенные. То же самое недавно говорил отпущенный на свободу Эдуард Пальчис.

Что касается дальнейших рассуждений Е.Молочко о собачке Дорофеевой по кличке Дафи, которую кормят мясом кролика или индейки, скажу следующее. Своего взятого из приюта беспородного котенка, а ныне 4-летнего кота Барсика, супруга иногда балует «Вискасом». Производитель старается, и упаковки попадаются с надписями о добавлении лосося, мяса страуса, ягненка и прочих изысканностей. У кого есть домашние любимцы, скажите, кто из вас хоть раз не покупал им такое лакомство?

Но если уж быть объективным и справедливым, то не понимаю, почему Елена Молочко ни словом не обмолвилась о другом новоиспеченном депутате – Анне Конопацкой. Ладно Дорофеева – певичка, сказала глупость. Но Анна, бизнес-леди, часто бывающая за границей, в Германии, где люди знают о дресс-коде все. Как могла эта уважаемая дама с претензией на высокий интеллект и предприимчивость заявиться на первое заседание парламента с неподходящим к месту и времени декольте, в котором просто утопали взглядами многие мужчины, забывая о цели своего прихода? Уместно? Нисколько. Но в этом случае «Народная Воля» почему-то скромно промолчала. С критикой недопустимого поведения представителя Объединенной гражданской партии не выступил в «Народной Воле» никто. А говорить, как и в случае с Дорофеевой, действительно есть о чем.

В заключение хочется пожелать газете не бояться критиковать всех: и правых, и левых, если они не правы. Если издание будет справедливым, а не однобоким, оно будет читаемым.

Н.СПИРИДОНОВ.
Минск.

ПОГЛЯД

На водкуп камуністам?

Адразу скажу: я супраць дыскрымінацыі чалавека з-за яго поглядаў. Але ў той жа час заўважаю перакосы ў нашай дзяржаве з іншага боку. Лічу няправільным, калі ўсе пасады, звязаныя з такімі сферамі, як адукацыя, культура, сродкі масавай прапаганды, займаюць людзі, якія з'яўляюцца членамі Камуністычнай партыі Беларусі альбо ў крайнім выпадку БРСМ ці «Белай Русі».

Помніцца перыяд, калі намеснікам старшыні Мінскага гарвыканкама, які кіраваў ідэалагічным блокам, быў сакратар ЦК КПБ Віктар Чыкін. Яго змяніў Ігар Карпенка, які адначасова кіраваў усімі камуністамі Беларусі, а на мінулым тыдні стаў міністрам адукацыі.

А вазьміце рэгіёны. Амаль у кожным райвыканкаме ідэалогіяй кіруюць людзі левых поглядаў. А мы чакаем нейкіх дэмакратычных перамен!.. Пры такой кадравай палітыцы гэта немагчыма.

Іван ПАЛУЯНАЎ, інжынер.

РЭХА

Дзікунства

Інакш не магу акрэсліць паводзіны "добрай цёці ідэолага" Наталлі Калодка з Дзятлаўскага райвыканкама, аб якіх паведаміла Святлана Калінкіна ў адным з апошніх нумароў "Народнай Волі", надрукаваўшы артыкул пад назвай "**Заградотряды**".

Мне не аднойчы даводзілася тэлефанаваць на нумар дабрачыннай арганізацыі **"Юні Хэлп"** і такім чынам ахвяраваць нязначную суму на дапамогу хвораму дзіцяці, якому, на жаль, не можа дапамагчы Міністэрства аховы здароўя.

Узнікае пытанне: хто даў права "ідэолагу" Калодка адмяняць добраахвотную дапамогу людзей хвораму чалавеку? Цікава, як адрэагуе на гэта кіраўніцтва Дзятлаўскага райвыканкама? Сваё слова павінны сказаць і іншыя дзяржаўныя органы.

Міхаіл Аляксандравіч САЎКО, пенсіянер.
г.Барысаў.

ПОЗИЦИЯ

Грегор Гизи объединит левые силы Европы

На конгрессе в Берлине бывший глава фракции Левой партии в бундестаге Грегор Гизи избран главой объединения левых партий в Евросоюзе. За единственную кандидатуру Гизи проголосовали 67,6 процента собравшихся.

На посту главы «Европейских левых» он сменил француза Пьера Лорана.

Накануне голосования Гизи заявил, что в случае избрания на пост будет стараться собрать вместе все левые силы Европы, чтобы направить их к единым целям. Пусть отдельные партии сохраняют свои различия, но в том, что касается «преодоления социального расслоения и поиска перспектив в Европе, все мы едины», подчеркнул Гизи.

ТАМ, ЗА БУГАМ

У Польшчы больш за мільён заможных грамадзян

Павялічваецца рынак люксавых тавараў у Польшчы. Паводле даклада дарадчыцкай кампаніі KPMG, у гэтым годзе на тавары і паслугі класа люкс палякі выдаткуюць больш за 3 мільярды 690 мільёнаў еўра, на 15 працэнтаў больш, чым годам раней.

На працягу бліжэйшых чатырох гадоў гэтая сума, хутчэй за ўсё, наблізіцца да 4,5 млрд еўра.

На рынку люксавых тавараў у Польшчы найбольшая доля прыпадае на аўтамабілі, а таксама ювелірныя вырабы, паслугі класа люкс, гатэлі, паслугі SPA, нерухомую маёмасць і г.д. Гэты рынак расце тэмпамі да 10% у год. 35% багатых інвестуюць або планую ўкласці грошы ў творы мастацтва.

Паводле даклада KPMG, сёлета колькасць заможных палякаў перавысіць адзін мільён. Іх агульны чысты даход ацэньваецца ў суму больш як 38,5 млрд еўра.

Тэмп росту заробкаў палякаў – адзін з самых высокіх у свеце

У будучым годзе ў Польшчы будзе адзін з самых высокіх у Еўропе тэмпаў росту рэальных заробкаў. Працаўнікі могуць спадзявацца, што іх зарплаты вырастуць на 3,8%, – паведамляе «Rzeczpospolita». Гэта адзін з самых высокіх паказчыкаў не толькі ў Еўропе, але і ў свеце, дзе ў сярэднім людзі могуць разлічваць на рост заробкаў у памеры 2,3%.

Паводле даклада дарадчыцкай кампаніі Korn Ferry Hay Group, у Польшчы практычна ўсе працадаўцы (98%) заяўляюць, што яны плануюць павысіць заробкі сваіх супрацоўнікаў. На рынку працы назіраецца недахоп працаўнікоў, акрамя таго, з новага года вырасце ўзровень мінімальнай зарплаты і мінімальныя стаўкі за гадзіну працы. У выніку прэсінг на наймальнікаў, каб яны падымалі заробкі, значна павялічваецца.

СЛЫШАЛИ?

Экс-президент Израиля выходит из тюрьмы

Бывший президент Израиля Моше Кацав, осужденный за изнасилование, выйдет на свободу досрочно.

Комиссия по помилованиям Управления тюрем Израиля удовлетворила прошение 71-летнего политика о досрочном освобождении. Он должен покинуть тюрьму на следующей неделе. По словам адвоката, услышав эту новость, Кацав расплакался. Он отбыл пять лет из семи, назначенных ему судом.

Это была уже третья попытка Кацава добиться досрочного освобождения. Две предыдущие успехом не увенчались.

В 2011 году Кацав был приговорен окружным судом Тель-Авива к семи годам заключения по обвинению в двух случаях изнасилования своей подчиненной, сексуальных домогательствах, непристойном поведении и попытках препятствовать следствию. Политик настаивал на своей невиновности.

ЧРЕЗВЫЧАЙНАЯ СИТУАЦИЯ

Смертельный яд

Власти Иркутска объявили о введении режима чрезвычайной ситуации после гибели 41 человека, отравившегося концентратом для ванн «Боярышник». Склад с суррогатом уже нашли, в жидкости обнаружен смертельный яд – метанол.

ГДЕ ЭТО ВИДАНО...

Умное одеяло

В канадском Монреале появилась новинка: «умное» одеяло, которое после сна само расправляется на кровати.

Это одеяло было разработано при помощи краудфандинга.

Его изобретательница говорит, что новинка наверняка придется по вкусу ленивым и торопливым людям, хотя сама она в первую очередь имела в виду людей с ограниченными возможностями.

Как пьют в России? (По данным ОП РФ)

(«Собеседник».)

ЛЮБОПЫТНО

Будущее авиаперелетов для состоятельных пассажиров

Авиакомпании всего мира заботятся о том, чтобы предоставить пассажирам первого класса максимальный уровень сервиса. Скоро в салонах первого класса можно будет чувствовать себя как дома, рассказывает корреспондент Би-Би-Си.

Например, ближневосточный перевозчик Etihad Airways предлагает состоятельным клиентам просторные личные кабины, а на борту лайнеров Emirates они могут воспользоваться даже индивидуальным душем и гидромассажной ванной.

Теперь же авиаперевозчикам предлагается новая концепция SkyStue, дающая представление о том, как салон первого класса может выглядеть в будущем.

Идея SkyStue основана на передовых технологических решениях, «запоминающих» предпочтения пользователей, чтобы сделать их путешествие как можно более комфортным.

По словам разработчиков, их целью было дать каждому пассажиру первого класса возможность почувствовать себя как дома за счет индивидуального подхода к вопросам комфорта («stue» в переводе с норвежского – «гостиная»).

Благодаря динамической подсветке освещение салона плавно меняет яркость, имитируя смену дня и ночи. Эта функция призвана смягчить последствия расстройства суточных биоритмов при длительных перелетах.

Пассажиры могут обойтись без наушников: в подголовники кресел встроены индивидуальные устройства шумоподавления. Сами кресла оснащены функцией массажа.

Для комфортного сна кресло раскладывается в кровать размером 220 на 70 сантиметров. Перегородку, отделяющую друг от друга пары кресел по центру салона, можно опустить, если путешествуете вдвоем.

Все выполнено в сдержанном, неброском норвежском стиле – никакого золота или кожи.

Но главное отличие новой концепции от привычных интерьеров первого класса с душевыми кабинами и просторными спальнями заключается в том, что все ваши предпочтения отслеживаются и запоминаются.

Умные устройства, подсоединенные к интернету, запоминают ваши индивидуальные настройки температуры, уровня освещения, список любимых мелодий и т.д., чтобы воспроизводить их в дальнейшем.

Эта технология уже реализована в ряде устройств – таких как, например, Nest. Это умный термостат, автоматически поддерживающий у вас дома заданную температуру.

Идея SkyStue в том, чтобы по прибытии в аэропорт, еще до посадки в самолет, пассажир мог задать все индивидуальные настройки при помощи приложения для смартфона, а в полете при необходимости перенастраивать параметры при помощи персональной сенсорной клавиатуры рядом с креслом.

Подобно другим технологиям, незаметно отслеживающим поведение пользователя, SkyStue «ненавязчиво накапливает знание о ваших предпочтениях, чтобы подстроить сервис точно под вас», говорится на сайте разработчика.

Пока SkyStue остается лишь концепцией того, каким может стать будущее перелетов в первом классе, если авиакомпании проявят к этой идее интерес.

Еўрапейскае апытанне «Generation What?» выяўляе надзвычайныя рэчы

Інтэрактыўны праект-апытанне «Generation What?» стартаваў у Францыі ў 2013 годзе. У ім каля 140 пытанняў: пра сям'ю, кар'еру, палітыку, тэхналогіі, рэлігію, секс і грошы. Тады ў даследаванні паўдзельнічалі каля 250.000 французаў. У 2016 годзе стваральнікі вырашылі працягнуць апытанне, цяпер і па ўсёй Еўропе, у тым ліку ў Беларусі. На дадзены момант у апытанні паўдзельнічалі 880.000 еўрапейцаў, сярод іх больш за 15.000 беларусаў. Вось некалькі цікавых фактаў пра «пакаленне 18–34». На сайце Generation-what.eu вы можаце ўзяць удзел у апытанні, а таксама паглядзець усе вынікі.

БУДЬТЕ ВНИМАТЕЛЬНЫ!

Кофейная ловушка

Любителям кофе нужно быть настороже. Мировой рынок завален просроченным низкосортным зерном.

Мир неожиданно столкнулся с кофейной проблемой, которой не ждали. Мировые биржи завалены старыми запасами некачественного кофе трех-, а то и пятилетней давности. При этом в обычных условиях кофе переходит во второй сорт уже через четыре месяца после сбора, трехлетний кофе считается низкосортным, пятилетний обычно отдают почти бесплатно.

Но не сейчас. Суть ситуации в том, что в 2010 г. мировые цены на кофе самого дорогого вида – арабики подскочили до 30-летнего пика. Плантации на радостях резко нарастили выпуск, и через год началось затоваривание, цены на зерна снизились в три раза. Поставщики решили не продавать кофе по бросовой цене, а придержать до лучших времен. Как оказалось, многие так и держали его до последнего времени. Сейчас, когда цена поднялась, старые запасы резко выбросили на рынок. По оценкам аналитиков, к февралю 2016 г. средний возраст кофейных зерен на мировых биржах достиг 860 дней, до 20% зерен – старше пяти лет.

Народная Воля http://www.nv-online.info
20 СНЕЖНЯ 2016 г.

ВЫСОКІ ГОСЦЬ

Вітаўтас Ландсбергіс: «Наша пазіцыя была такая – гэта яны павінны выйсці з Літвы…»

Вітаўтас Ландсбергіс – адзін з лідараў літоўскага руху за незалежнасць ад Савецкага Саюза і першы кіраўнік адноўленай Літоўскай дзяржавы. У сакавіку 1990 года Вярхоўны Савет Літоўскай ССР на чале з Ландсбергісам абвясціў незалежнасць, Літва стала першай з саюзных рэспублік, якая вырашыла развітацца з Крамлём. У студзені 1991 года ўлады СССР робяць спробу аднавіць савецкую ўладу і накіраваць войскі і танкі ў Вільнюс, у выніку чаго загінулі 14 чалавек. Праз некалькі месяцаў Барыс Ельцын як прэзідэнт РСФСР прызнаў незалежнасць Літвы. Да канца года Савецкі Саюз канчаткова разваліўся. Старшыня Літоўскага парламента (1990–1992, 1996–2000 гг.), дэпутат Еўрапарламента (2004–2014 гг.), Вітаўтас Ландсбергіс, адзін з дванаццаці былых кіраўнікоў постсавецкіх дзяржаў, выказаў свае погляды на адносіны з Расіяй карэспандэнту Ганне Соўсь у рамках спецыяльнай серыі інтэрв'ю Радыё Свабода «Расія і я».

– Спадар Ландсбергіс, мы знаходзімся ў знакавым для Літвы месцы – у Музеі памяці падзей студзеня 1991 года. Зараз у гэтым музеі ёсць фатаграфіі «Нябеснай сотні» – людзей, якія загінулі за незалежнасць Украіны. Калі пачаўся распад Савецкага Саюза напрыканцы 1980-х і на пачатку 1990-х, літоўцы заплацілі высокую цану за незалежнасць. Другі прэзідэнт Украіны Леанід Кучма неяк сказаў: «За незалежнасць заўсёды трэба быць гатовымі плаціць. Калі трэба – крывёю», і гэтую думку працягнуў расійскі палітык Рыгор Яўлінскі: «Свабода каштуе дорага, а свабода ад Расіі яшчэ даражэйшая». Як вы лічыце, цяпер цана незалежнасці ад Расіі вышэйшая, чым 25 гадоў таму? Ці такая ж яна высокая для Украіны, для Літвы, для Беларусі? Для Украіны найперш...

– Гэтая цана мяняецца. Нам пагражалі яшчэ на подступах да абвяшчэння адноўленай незалежнасці тым, што ад нас запатрабуюць такіх выплат нібыта даўгоў Савецкаму Саюзу, што мы ніколі не зможам сябе выкупіць. Як быццам мы ўзятыя ў заклад, як быццам мы – закладнікі, якія сябе не выкупяць.

Мы глядзелі на сітуацыю інакш. Раз нас захапілі, то што б яны ні рабілі тут, укладвалі грошы ў стратэгічныя аб'екты, у саветызацыю, ва ўключэнне Літвы па ўсіх параметрах у сістэму Савецкага Саюза – гэта былі іх выдаткі, выдаткі імперыі і акупанта. Ім няма чаго наракаць, што ў іх яны былі. І мы не абавязаны нічым, наадварот, акупант абавязаны нам за тую шкоду, якая была нанесена акупацыяй.

Гэта былі толькі першыя намёткі, якая гэта будзе цана. Вядома, былі пагрозы, пагрозы агульнага парадку, што «вы паплаціцеся за гэтыя спробы»... Але зараз мы бачым вельмі канкрэтна, якую цану плаціць Украіна, і яшчэ канца няма гэтай цане. Яны не патрабуюць плаціць грошы (хоць нядаўна патрабавалі для наймітаў, каб Украіна выплачвала нешта Данбасу, Захарчанку – ну гэта смешна, вядома, яна не будзе ім нічога плаціць). Але Украіна плаціць тым, што яе разбураюць. І трэба будзе аднаўляць гэта. За гэта давядзецца плаціць самой Украіне або заходняй дэмакратыі. З Расіі гэтага ніхто не запатрабуе, хоць менавіта спадар Пуцін прыйшоў з гэтымі разбурэннямі. Ніхто сябе не руйнаваў.

– У вашым кабінеце на сценах шмат карыкатур, і ўсе яны ў асноўным звязаны з Расіяй, Савецкім Саюзам. Напрыклад, Гарбачоў лезе ў вулей пад назвай «Літва», і адтуль вылятае шмат пчол, і ў выніку яму вельмі цяжка. А з іншага боку на сцяне ў кабінеце вісяць вашы фатаграфіі з заходнімі лідарамі, і няма ніводнага вашага здымка з расійскімі лідарамі. Наш праект называецца «Расія і я». Як чалавек творчы, як мастацтвазнаўца скажыце, калі ласка, які вобраз вы абралі б для Расіі цяперашняй і для Расіі тых часоў, калі вы кіравалі літоўскай дзяржавай?

– Вядома, гэта вобраз той Расіі, якая імкнулася да дэмакратыі. Былі апошнія гады гарбачоўскай перабудовы, калі ўсё больш і больш думаючых людзей верылі, што можна жыць па-іншаму і што толькі трэба прыкласці для гэтага пэўныя намаганні. Калі абіралі З'езд народных дэпутатаў у Маскве, то гэта ўжо былі выбары. Упершыню. У пэўнай меры, але ўсё ж канкурэнтныя выбары. І ў Літве мы пайшлі на гэтыя выбары як грамадска-палітычная арганізацыя «Саюдзіс», якая мела мэтай свабоду, вядома, перамены, рэформы, змены ладу жыцця і асноў гэтага жыцця. Мы пайшлі з адкрытай праграмай у адкрытыя дэбаты з кампартыяй, і мы выйгралі гэтыя выбары. На з'ездзе «Саюдзіс» атрымаў 36 месцаў, а камуністычная адміністрацыя – толькі 6, і то 2 месцы з саступкай «Саюдзісу». Вось гэта ўжо было нешта зусім іншае і для Расіі.

Мы не лічылі сябе часткай Расіі, мы хацелі нармалізаваць адносіны, звесці ў нябыт сталінскія злачынствы захопу краін Балтыі і ўсе наступныя, маючы на ўвазе, што Расія хоча стаць дэмакратычнай. Гэта быў час, які абнадзейваў, і я ўспамінаю расійскіх палітыкаў, асабліва сярод дэмакратаў, з сімпатыяй, з пачуццём шкадавання, што гэтага не адбылося, і што сілы бальшавіцкага рэваншу і імперыялізму былі мацнейшыя. Яны задушылі маладую расійскую дэмакратыю і павярнулі назад магчымы расійскі прагрэс – зноў да імперыялізму, да рэпрэсій, да тэрору. Крывапраліцце працягваецца і канца яму не відаць у імя фальшывай велічы расійскай імперыі, дзе чалавек не варты нічога, а вось тэрыторыя і ўлада вышэйшыя за ўсё.

– Вы ўзгадалі некаторых расійскіх палітыкаў. На ваш погляд, якая асноўная розніца паміж Ельцыным і Пуціным?

– Ельцын быў шчырым чалавекам, і ў яго было пачуццё гонару і годнасці. Я гэта бачыў на нашых перамовах і ў моманты, калі яго паплечнікі спрабавалі яго штурхнуць на нядобрасумленны шлях. І варта было яму нагадаць: «Барыс Мікалаевіч, але мы ж з вамі дамовіліся», – і гэтага было дастаткова. Гэта быў сумленны чалавек. Потым яго збілі з панталыку ў сувязі з вайной у Чачні. Вядома, гэта былі сілы яго карумпіраванага акружэння, нават сямейнага, і ён трапіў у залежнасць ад такіх абставін вакол яго і ўжо не змог супрацьстаяць рэваншызму расійскай імперыі. Нават сам, можа быць, паддаўся. Хоць невядома, што адбылося, калі ён напачатку казаў публічна: «Мы ніколі не ўварвёмся ў Чачню, таму што нам бы гэтага ніхто не дараваў», – а праз два тыдні ўжо быў зламаны і падпісаў указ пра ўварванне. Калі-небудзь гісторыкі дакапаюцца, хто быў сапраўднай уладай, якая чыніла гвалт над прэзідэнтам.

– Калі казаць аб нядаўніх падзеях... У мяне ёсць ваша кніга «Галгофа Украіны» – пра падзеі на Майдане. Вы былі на Майдане...

– Тут і параўнання няма з тым, якую палітыку праводзіў Барыс Ельцын... Абсалютна неймаверны напад на Украіну, а цяпер гэта, аказваецца, магчыма, і нават вітаецца абалванеанай масай расіян.

– Нядаўна вы казалі пра тое, што Захад баіцца адказаць Расіі, і калі такое стаўленне не зменіцца, то Расія зможа працягваць бясчынстваваць ва Украіне, а пазней у іншых суседніх краінах. У Літве пачаўся ваенны прызыў, і, як мне здаецца, у Літве вельмі добра разумеюць, што адбываецца на ўсходзе Украіны, і адэкватна рэагуюць, зусім не так, як, напрыклад, у Чэхіі, Славакіі і Венгрыі. Як бы вы патлумачылі гэта? Літве гэта больш баліць, Літва гэта больш адчувае?

– У сілу гістарычных урокаў Літва разумнейшая. Там некаторыя палітыкі дазваляюць сабе дурыцца або прыкідвацца недасведчанымі, наіўнымі, або дазваляюць сябе абдурыць.

– Ці забыліся?

– Вядома ж, і забыліся... Ці паддаліся навязванням, якія былі вельмі актыўныя пэўны час, што Расія стала зусім іншай, што ніколі такіх уварванняў не будзе, як у Чэхаславакію ці ў Венгрыю падчас Венгерскай дэмакратычнай рэвалюцыі. А зараз мы бачым, што ўсё засталося там у глыбіні.

– Вы былі дэпутатам Еўрапарламента. Калі б вы зараз знаходзіліся ў кіраўніцтве Еўрасаюза, што вы зрабілі для таго, каб спыніць вайну ва Украіне?

– Я б выступіў з патрабавальнай прапановай праводзіць мірныя перамовы, перамовы не аб часовым перамір'і, а пра мір паміж ваюючымі краінамі: Расіяй і Украінай. Таму што Расія абыгрывае тых, хто згодны быць абыграным, быццам яна не ваюе супраць Украіны. Гэта смешна. Я мяркую, што многія заходнія палітыкі смяюцца з такой паўтараемай хлусні, а публічна саромеюцца сказаць: «Спадар начальнік, перастаньце хлусіць – вы там ваюеце, там ваша ўзбраенне, вашы салдаты, вы іх туды пасылаеце, а потым спальваеце ў крэматорыях, каб не трэба было хаваць на радзіме, каб бацькі не ведалі, дзе зніклі іх сыны і з-за чаго. Варта сказаць: дастаткова хлусні, трэба «жыць не па ілжы», як сказаў Салжаніцын.

– Вы кажаце, што трэба весці перамовы аб міры, а не аб перамір'і. Ідзе Мінскі перамоўны працэс. Кіраўнік Беларусі Аляксандр Лукашэнка прызнаваўся не раз, што гэта Уладзімір Пуцін прапанаваў, каб гэтыя перамовы праходзілі ў Мінску. Вы верыце ў тое, што ў выніку Мінскіх перамоў ва Украіне можа быць дасягнуты мір?

– Найперш «аб перамір'і»... Няма ніякага перамір'я, людзі гінуць амаль штодня ў вялікай колькасці – аб якім перамір'і ідзе гаворка? Гэта падман, гэта крывадушнасць, і тыя, якія патрабуюць прытрымлівацца дамовы аб перамір'і, нават трапляюць пад гэтую крывадушнасць з-за выкарыстання слова «перамір'е», таму што няма ніякага перамір'я, і гэта не дагавор аб перамір'і. Была дамова аб, можа быць, часовым прыпыненні забойстваў, але не прыпынілі. Кроў льецца. Можа быць, гэтая кроў не такая дарагая для заходніх палітыкаў… Нават тады, калі збілі іх пасажырскі самалёт і загінулі многія іх грамадзяне, яны таксама не адважыліся на вырашальны крок: прыйсці туды і расследаваць на месцы сітуацыю. Яны пабаяліся.

– Давайце вернемся да тых часоў, калі вы былі на чале літоўскай дзяржавы. Калі казаць пра адносіны з Расіяй, то які быў самы цяжкі, самы складаны дзень і які найлепшы, найбольш шчаслівы дзень?

– Былі рознага роду складанасці, пагрозы, ультыматумы, былі блакады з разлікам на тое, што народ стане незадаволеным і зменіць свае погляды, сваё стаўленне, сваю падтрымку курсу незалежнасці, і будзе вітаць вяртанне так званай савецкай улады, а гэта значыць акупацыйнай, цэнтральнай, імперскай улады Крамля. Але гэтага не здарылася. Гэта было так празрыста адмоўна, што гэтыя спосабы не падзейнічалі. Тады ўжылі ваенную сілу – пайшлі забіваць, магчыма, нават масава. Таму што маглі б забіць тысячы, але забілі на месцы – чатырнаццаць, цяжка паранілі каля тысячы чалавек... Але людзі адстаялі сваё права быць годнымі, мець сваю Радзіму, а не праслаўляць далёкую, вялікую і хцівую не-Радзіму.

– Ці вам было страшна за лёс сваёй краіны? Ці вы баяліся Расіі?

– Варта казаць не пра Расію ў тыя часы, а пра Савецкі Саюз. Таму што мы размяжоўвалі паняцці і сутнасці. Расія як дэмакратычная краіна была бачна ва ўладзе ў Маскве, у Ленінградзе, дзе-небудзь на Кузбасе, у Варкуце – гэта ж была Расія, якая была на нашым баку, ім таксама абрыдлі камуністы-бальшавікі з іх хлуснёй, здзекам з простага народу. Нас віталі, нас падтрымлівалі, гэта была Расія, якую мы памятаем. Так што давайце цяпер казаць пра саветчыну, пра Савецкі Саюз, хоць там таксама не было ніякага саюза.

А што такое саветы? Гэта загадка, напэўна, да гэтага часу, асабліва на Захадзе. Было прынята такое слова. Ні сацыялізму, ні саюза, ні рэспублік. Не было ніякай абранай улады, а толькі падабраная ўлада ў партыйных кабінетах. Але тым не менш называюць да гэтага часу «Савецкі Саюз». Дык вось кіраўніцтва Савецкага Саюза і ўвасабляла сабой дыктатарскае імперскае зло і жаданне быць вечна ва ўладзе без усялякай справаздачнасці. Але гэтыя часы павінны былі змяніцца і яны змяніліся. Літва паставіла пытанне: а хто там вырашае? Чаму за нас вырашаюць і хто вырашае? Ці мы іх абіралі? Ці мы іх упаўнаважвалі? Не! Яны проста ў сілу сваёй ваеннай і кадэбэшнай моцы кіруюць людзьмі. Гэта павінна быць адменена. Нас папракалі, што мы хочам выйсці з Савецкага Саюза. Наша пазіцыя была такая – гэта яны павінны выйсці з Літвы.

– Вы добра памятаеце той дзень, калі на з'ездзе ў Маскве літоўская група дэпутатаў пакінула залу?

– Вядома ж, памятаю. Мы там адстойвалі свае пазітыўныя праекты, як уладкоўваць Расію дэмакратычным спосабам і ў адпаведным напрамку. Але адначасова і адстойвалі суверэннае права Літвы і літоўскага народа самім вырашаць тыя пытанні, якія тычацца асабліва Літвы. І на гэтым з'ездзе хацелі навязаць новую структуру канстытуцыйнага нагляду, які быў бы ўпаўнаважаны адмяняць рашэнні так званай «саюзнай рэспублікі», якая мае сваё прадстаўніцтва і здольна прымаць свае рашэнні... Услед за эстонцамі і ў гэтым савецкім парламенце былі прыняты і Дэкларацыі аб суверэнітэце, і папраўка да тагачаснай савецкай мясцовай Канстытуцыі, што законы Савецкага Саюза маюць сілу ў Літве толькі пасля пацвярджэння іх літоўскім парламентам. Гэта, вядома, быў выклік. Выклік народаў краін Балтыі. Можа быць, на гэта не глядзелі сур'ёзна, але гэта было вельмі дакладна. Мы з'яўляемся суверэнам на нашай зямлі, мы – гэта народ. Не абавязкова прадстаўнікі, але калі яны абраныя, значыць, у іх ёсць паўнамоцтвы гаварыць ад уласнага народа, і мы адмаўляліся абіраць савецкі Вярхоўны Савет з гэтага з'езда дэпутатаў, абіраць прадстаўнікоў ад іншых рэспублік. Хай яны самі абіраюць, і мы патрабуем, каб літоўскія прадстаўнікі ў Вярхоўным Савеце былі абраны літоўскай дэлегацыяй або літоўскім народам. Але гэта не прайшло, гэта была істотная кропка на пачатку з'езда. І мы не пайшлі галасаваць за Гарбачова як за прэзідэнта Савецкага Саюза, таму што не прызнавалі яго як магчымага прэзідэнта над Літвой.

– Вы казалі аб кампенсацыі шкоды за гады савецкай улады. Быў прыняты закон аб кампенсацыі Літве шкоды, і гэты закон на доўгія гады сапсаваў адносіны Літвы і Расіі. Вы былі ініцыятарам трыбунала над камунізмам, які прайшоў у Літве. Гэта быў сімвалічны суд, я б сказала...

– Выбачайце, але вы выкарыстоўваеце няправільнае паняцце, што нейкі адзін закон сапсаваў адносіны з Расіяй. Гэтыя адносіны былі сапсаваны найперш таварышам Сталіным і яго нашчадкамі. Знайдзіце і ўслых пачытайце на Радыё Свабода верш Яўгена Еўтушэнкі «Спадчыннікам Сталіна». Гэта 1963 год, па-мойму, і там усё прадказана да сённяшняга дня, што будзе, калі Сталін выйдзе з труны. Еўтушэнка сказаў: «Калі ён вернецца, то ўсё мінулае вернецца з ім». Вось, калі ласка… І мы маем сталінскае мінулае.

– Маё пытанне было пра сапраўдны суд над камунізмам, які да гэтага часу не прайшоў. Як вы лічыце, што трэба зрабіць, каб у камунізма быў свой Нюрнбергскі працэс? Не сімвалічны, а сапраўдны.

– Трэба праводзіць паслядоўную працу судовага і міжнароднага разгляду, асудзіць саму дактрыну – дактрыну нялюдскасці і нянавісці да вялікіх груп людзей, што вялі да іх вынішчэння, не толькі народаў ці народнасцяў, але і сацыяльных груп: то названых буржуямі, то капіталістамі, то кулакамі, то ўвогуле ворагамі народа. Кожны, хто быў не згодны з бальшавікамі, а бальшавікі сябе назвалі народам, і калі ты не згодны з бальшавікамі, то ты вораг народа і ты падлягаеш знішчэнню. Яны ж знішчалі мільёны людзей... І на гэта суда пакуль няма. Чаму? Таму што, на мой погляд, не ўнікаюць людзі ў сутнасць гэтага феномена расійска-савецкага бальшавізму, яго дыктатарскіх антычалавечых дзеянняў і наступстваў. І адным з наступстваў з'яўляецца скалечаная свядомасць мільёнаў людзей, якія прывыклі як быццам да нейкага Стакгольмскага сіндрому. Нашы захопнікі не такія ўжо дрэнныя людзі і можна жыць у якасці закладнікаў. А няхай яны робяць з намі, што хочуць, мы яшчэ скажам дзякуй, таварышы дарагія, што вы намі кіруеце і не ўсіх забіваеце.

– Зусім недалёка ад месца, дзе мы зараз знаходзімся, будынак былога КДБ Літвы. Там цяпер Музей памяці ахвяр камуністычнага рэжыму. Я была ў гэтым музеі, там у падвалах захаваліся камеры, дзе катавалі людзей, там страшныя ўмовы... У суседняй з Літвой Беларусі будынак КДБ дзейнічае. Кіраўнік Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўжо больш за дваццаць гадоў знаходзіцца ва ўладзе, і зараз у Беларусі чарговае пацяпленне адносін з Захадам, і Лукашэнка ўжо не з'яўляецца апошнім дыктатарам Еўропы, або перадапошнім. У той час, як у Беларусі па-ранейшаму парушаюцца правы чалавека. Цяпер у Беларусі знаходзіцца некалькі расійскіх ваенных баз. Ці бачыць Літва пагрозу з боку Беларусі, што з гэтых баз удар можа быць нанесены ў яе бок? Ці ў бок Украіны? Ці можна верыць Лукашэнку?

– Мы ведаем больш. Не толькі аб базах. Бо паміж Расіяй і Беларуссю ёсць розныя пагадненні і ўсталяваныя правілы суіснавання, і ў святле гэтых правілаў гэта, можна сказаць, адзіная мілітарысцкая дзяржава. Бо мяжу Беларусі абслугоўваюць расійцы, расійскія войскі... Яны распараджаюцца беларускімі ваеннымі сіламі і могуць штурхнуць на каго-небудзь з суседзяў нават асобна толькі беларускія злучэнні, каб разыграць нейкіх там "зялёных чалавечкаў". Гэта не мы, гэта Беларусь. Ці разумее Беларусь і беларускі народ такую небяспеку, што іх могуць падставіць і разыгрываць іх рукамі, іх крывёю расійскую імперскую палітыку над суседзямі? Вядома, спадар Лукашэнка як быццам адмяжоўваецца ад вайны ва Украіне, і, можа быць, яму і не загадаюць удзельнічаць. А калі загадаюць? Ці адважыцца ён не паслухацца і на наступны дзень знікнуць? Яго таксама могуць пачаставаць гарбатай...

– Спадар Ландсбергіс, у літоўскім Сойме знаходзіцца на разглядзе дакумент, у якім прапанавана, каб вам як першаму кіраўніку літоўскай дзяржавы быў нададзены статус прэзідэнта. Які ваш статус цяпер у Літве? Наколькі запатрабаваны ваш вопыт?

– Тут шмат пытанняў. І не зусім прыемна, не зусім належыць тут паглыбляцца. Гэта не мая справа. Гэта справа тых людзей, якія вырашаюць нешта ад імя дзяржавы. Калі яны вырашаюць нявартым чынам – гэта іх справа.

– А што вы маеце ад дзяржавы?

– Што я маю? Можна сказаць, ахову – аднаго афіцэра, калі я ў Літве... Аднойчы паслалі яго са мной, калі я ехаў ва Украіну. А калі я бываю ў Еўропе або лячу ў Амерыку, ніхто мяне не суправаджае.

– А пенсія? У вашага калегі, старшыні Вярхоўнага Савета Беларусі Станіслава Шушкевіча пенсія доўгі час была менш за адзін долар.

– Гэта здзек, разумееце. Тут няма пра што нават казаць. З мяне таксама часам здзекуюцца, але я не хачу пра гэта гаварыць. Няхай усё застаецца на сумленні тых людзей, якія так робяць, як было і з Шушкевічам.

– Наколькі вы актыўны, наколькі запатрабаваны ваш вопыт?

– Я публічны чалавек, мяне цытуюць, мяне друкуюць. Рэдка каментуюць, але, мабыць, засвойваюць.

– Якімі бачацца вам адносіны Літвы і Злучаных Штатаў Амерыкі?

– Злучаныя Штаты былі апорай нашай незалежнасці пасля Другой сусветнай вайны. Злучаныя Штаты не прызналі нашу акупацыю і інкарпарацыю Савецкім Саюзам, гэта таксама было важкім аргументам, каб мы смялей паўставалі за аднаўленне дзяржаўнасці і ў сілу свайго рэальнага ўплыву на сусветныя адносіны прытрымлівалі агрэсіўнасць нават гарбачоўскага Савецкага Саюза. Тыя былі узлаваны, яны ненавідзелі Літву, якая кінула такі выклік, яны пагражалі нас сцерці ў парашок, але ведалі, што прыйшлося б паплаціцца поўным пагаршэннем адносін, найперш за ўсё са Злучанымі Штатамі, а гэтыя адносіны былі жыццёва патрэбны Гарбачову і яго клану для выратавання сітуацыі і самога Савецкага Саюза. Яны ўсё яшчэ спадзяваліся выратаваць гэтую імперыю, якая развальвалася. Вось гэта было нашым шанцам, што ўсё ж ёсць Злучаныя Штаты, дзе сімвалічна, але лунае сцяг незалежнай Літвы, акупацыя якой ніколі не была прызнана.

Ганна СОЎСЬ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 20 СНЕЖНЯ 2016 г.

СОБЫТИЕ

В Толедо, у Эль Греко

Белорусские иконы XVII–XVIII веков продолжают триумфальное шествие по Европе

Это не пафосная фраза. Это реальность. Национальный художественный музей Беларуси проводит уже второй проект – международный, значительный, резонансный, – которым в Год культуры действительно может гордиться вся страна. Какими еще событиями такого высокого уровня мы можем похвастаться? Разве что маэстро Александр Анисимов вместе с Государственным академическим симфоническим оркестром выезжал на полноценные гастроли в Эстонию и – неординарное событие! – в Москву, где коллектив блестяще выступил в Концертном зале имени Чайковского.

Предположу, что музею выехать со своими сокровищами все-таки гораздо сложнее, чем симфоническому оркестру. Но огромные усилия не напрасны: музейщики показывают белорусскую иконопись и пропагандируют современную Беларусь. Только несколько месяцев назад, летом, закончилась выставка иконописи в музее Ватикана, а сейчас эти бесценные экспонаты уже в Испании. И где – в сердце королевства, в древнем Толедо, в музее великого Эль Греко. За год его посещает 240.000 человек. (Не в обиду, а просто для сравнения: самый посещаемый музей Минска – истории Великой Отечественной войны – принимает в год всего 30.000 человек.)

Личное присутствие на открытии вернисажа всегда дает возможность почувствовать атмосферу в нюансах. Например, поначалу меня не хотели в музей пропускать. Мероприятие… А вы аккредитованы? Да… Здесь с этим более чем строго. И вообще, людской поток контролируется всюду вежливо, но очень жестко. И это правильно, учитывая, как неспокойно сейчас в Европе. Так что на полицейских с автоматами наперевес я смотрела с уважением – они заботились и о моей безопасности тоже.

Конечно, на пресс-конференцию я попала. Было неожиданно и приятно, что белорусская выставка привлекла внимание многих журналистов из Мадрида. Приехало испанское телевидение. А вечером на официальное открытие и белорусское тоже – канал СТВ. Кстати, замечу: музей Эль Греко нечасто открывает свои двери для привозных выставок из-за рубежа. Так что выставка в Толедо икон из Национального художественного музея – неординарное событие и для испанцев.

Директор Национального художественного музея Республики Беларусь Владимир Иванович Прокопцов со своей львиной гривой возвышался надо всеми, как античная колонна. В последние – ответственные, но очень радостные перед открытием выставки – мгновения ему, может быть, даже не совсем верилось, что проект состоялся. Сколько людей пришлось задействовать! Министерство культуры, Министерство иностранных дел, Посольство Беларуси во Франции и Испании. А начиналось все, как он сам признался, со случайной мысли. Я усмехнулась: у энергичных, талантливых людей то яблоко на голову случайно упадет, после чего открывается всемирный закон тяготения, то вот купит человек простой карандаш…

Как-то, оказавшись в Толедо на экскурсии, Владимир Иванович Прокопцов действительно купил в местном киоске за один евро карандаш и записал в блокноте как бы между прочим, на память: «Привезти белорусскую иконопись в музей Эль Греко». Прошло два года. И мечта директора сбылась! Карандашик помог? То-то же. Как бы то ни было, белорусские лики висят теперь рядом с картинами великого испанского живописца, и можно сравнить, как одних и тех же святых апостолов видел человек эпохи Возрождения и безвестные белорусские иконописцы, которые жили на полтора столетия позже. И понять, что художественные принципы византийского (восточного) и греческого (западного) письма исходят из одного корня.

А Владимир Прокопцов уже думает о будущем. Со своим испанским коллегой господином Хуаном Кастро они обдумывают ответный визит музея Эль Греко. Это будет грандиозное событие в истории музейного Минска! Я посоветовала Владимиру Ивановичу срочно бежать и покупать ручку, да подороже: чтобы записать очередную мечту. Для такого проекта – картины Эль Греко в Минске – карандашиком, наверное, уже не обойдешься.

Елена МОЛОЧКО.
Толедо, Испания.

ПАМЯЦЬ

Максім БАГДАНОВІЧ:

«Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня…»

Беларусь працягвае адзначаць 125-годдзе з дня нараджэння выбітнага беларускага паэта, класіка і аднаго з заснавальнікаў беларускай літаратуры, грамадскага дзеяча Максіма Багдановіча.

Пражыў Багдановіч усяго 25 гадоў, але за сваё кароткае жыццё здолеў зрабіць вялікі ўнёсак у развіццё беларускай культуры і стварыць падмурак літаратурнай беларускай мовы.

Пагоня

Толькі ў сэрцы трывожным пачую
За краіну радзімую жах, –
Ўспомню Вострую Браму сьвятую
І ваякаў па грозных канях.

Ў белай пене праносяцца коні, –
Рвуцца, мкнуцца і цяжка хрыпяць...
Старадаўняй Літоўскай Пагоні
Не разьбіць, не спыніць, не стрымаць.

У бязьмерную даль вы ляціце,
А за вамі, прад вамі – гады.
Вы за кім у пагоню сьпяшыце?
Дзе шляхі вашы йдуць і куды?

Мо яны, Беларусь, панясьліся
За тваімі дзяцьмі уздагон,
Што забылі цябе, адракліся,
Прадалі і аддалі ў палон?

Бійце ў сэрцы іх – бійце мячамі,
Не давайце чужынцамі быць!
Хай пачуюць, як сэрца начамі
Аб радзімай старонцы баліць...

Маці родная, Маці-Краіна!
Не усьцішыцца гэтакі боль...
Ты прабач, Ты прымі свайго сына,
За Цябе яму ўмерці дазволь!..

Ўсё лятуць і лятуць тыя коні,
Срэбнай збруяй далёка грымяць...
Старадаўняй Літоўскай Пагоні
Не разьбіць, не спыніць, не стрымаць.

Санет

Замёрзла ноччу шпаркая крыніца;
Твая пара, зімовая нуда!
Цяпер няма ўжо руху ні сляда,
І нават зверху слоем снег лажыцца.
Ды ўсё дармо, бо там, пад ім, струіцца
Магутная, жывучая вада.
Чакай! Яе йшчэ прыйдзе чарада!
Здалее хваляў хор на вольны сьвет прабіцца.
Прыклаў я гэты сімвал да сябе,
Схіліўшыся ў надсільнай барацьбе,
І разгадаў прыроды роднай словы.
Як – прамаўчу, бо кожны з вас – паэт.
Рассейце ж самі лёгкі змрок прамовы,
Сваёй душы туды праліце сьвет!

Беларусь, твой народ дачакаецца…

Беларусь, твой народ дачакаецца
Залацістага, яснага дня.
Паглядзі, як усход разгараецца,
Сколькі ў хмарках залётных агня....
***
Досі ўжо, браты, чужынцам мы служылі,
Досі ўжо пашаны ім прыдбалі;
Не сваю – чужую долю баранілі,
Пад чужымі сцягамі ўміралі.
***
Ты не згаснеш, ясная заранчка,
Ты яшчэ асьвеціш родны край.
Беларусь мая! Краіна-бранaчка!
Ўстань,свабодны шлях сабе шукай.

Слуцкія ткачыхі

Ад родных ніў, ад роднай хаты
У панскі двор дзеля красы
Яны, бяздольныя, узяты
Ткаць залатыя паясы.
І цягам доўгія часіны,
Дзявочыя забыўшы сны,
Свае шырокія тканіны
На лад персідскі ткуць яны.
А за сьцяной сьмяецца поле,
Зіяе неба з-за акна, –
І думкі мкнуцца мімаволі
Туды, дзе расьцвіла вясна;
Дзе блішча збожжа ў яснай далі,
Сінеюць міла васількі,
Халодным срэбрам зззяюць хвалі
Між гор ліючайся ракі;
Цямнее край зубчаты бора...
І тчэ, забыўшыся, рука,
Заміж персідскага узора,
Цьвяток радзімы васілька.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Ці будзе «Трайпл» аднаўляць дом Багдановіча?

Не так даўно недзе краем вуха пачуў, быццам кампанія "Трайпл" паабяцала аднавіць дом Багдановіча ў Мінску. Ці сапраўды гэта так?

Валерый ПЯТРОВІЧ, Мінск.

Сапраўды, некаторыя сайты на пачатку снежня паведамілі такую навіну. Але сёння ў кампаніі "Трайпл" кажуць, што домам Багдановіча яны займацца не будуць і ніякіх праектаў з гэтай нагоды не плануецца. "Упершыню пра гэта чую, шчыра кажучы", – сказаў Народнай Волі" дырэктар службы заказчыка "Трайпл" Дзмітрый Сяргееў.

Варта адзначыць, што аднаўленне дома Багдановіча – далёка не новы праект. Ён быў распрацаваны амаль 20 год таму, ідэя ж гучала аж з 1980 гадоў.

Дом меркавалася аднавіць ля вуліцы Аляксандраўскай на Траецкай гары да 120-годдзя паэта. Але жыхары чатырох дамоў выступілі на тагачасным грамадскім абмеркаванні супраць праекта. (Замест яго «Трайпл» збудаваў у тым раёне так званы «Дом Чыжа».)

Максім Багдановіч жыў у доме на Траецкай гары нядоўга, крыху больш за паўгода, амаль усё жыццё ён правёў далёка ад малой радзімы. У доме на першым паверсе была школа (у аднаўленым доме таксама планавалі адкрыць школу ці цэнтр дзіцячай творчасці), на другім – кватэры настаўнікаў, у тым ліку бацькі Багдановіча, які тады выконваў абавязкі загадчыка Першай мінскай прыходскай вучэльні. Частка дома згарэла ў час Другой сусветнай вайны, а што не згарэла – разбурылі ў 1960-я гады.

У Мінску цяпер ёсць «Беларуская хатка» – філіял музея Багдановіча ў доме, дзе паэт жыў у 25 год і дзе напісаў у тым ліку верш «Пагоня». Асноўны будынак музея – у Траецкім прадмесці. Недалёка ад музея, па левы бок Опернага тэатра, стаіць помнік Багдановічу.

ПРЭМ'ЕРА!

Школа падаткаплацельшчыкаў Мікалая Пінігіна

У Купалаўскім тэатры распавядуць, як падкласці свінню ўраду.

Новая пастаноўка **Мікалая Пінігіна** – камедыя "Школа падаткаплацельшчыкаў" – распавядзе гледачам, як абсалютна законным чынам можна не толькі ўхіліцца ад выплаты падаткаў, але і стаць арандатарам сімвала Францыі – Эйфелевай вежы.

Першыя паказы адбудуцца 28, 29 і 31 студзеня 2017 года.

Драматург Луі Вернэй і акцёр Жорж Бэр напісалі п'есу ў 1934 годзе, у часы эканамічнага крызісу, калі наступствы Вялікай дэпрэсіі ахапілі не толькі Францыю, але і ўвесь свет. Цяжкая фінансавая сітуацыя: хваля банкруцтваў, павышэнне ўзроўню беспрацоўя і адначасовае паніжэнне заробкаў і пенсій, а таксама маштабныя пратэсты супраць жорсткай падатковай палітыкі – менавіта ў такім невясёлым кантэксце была напісана і адразу ж пастаўлена "Школа падаткаплацельшчыкаў".

Пастаноўкі прайшлі на ўсіх галоўных сцэнах краін, ахопленых крызісам. Цікава, што ўжо ў 1935 годзе "падатковую" камедыю паставілі і ў Савецкім Саюзе, на сцэне маскоўскага Тэатра-студыі Юрыя Завадскага (у галоўных ролях – Расціслаў Плят і Вера Марэцкая).

Суровы кантэкст не паўплываў на яскравасць вобразаў і філіграннасць тэксту камедыі. Дзеянне разгортваецца імкліва. Малады авантурыст Гастон Вальцье, зяць занадта дбайнага дырэктара дэпартамента падаткаў, вырашае ўрэшце пачаць зарабляць на жыццё сабе і сваёй лёгкадумнай жонцы. Яго думкі лагічныя: *"Усякая прафесія цяжкая, бо трэба прымушаць плаціць людзей, якім няма чым плаціць. Трэба знайсці такую працу, якая зберагала б кліентам грошы"*. План вымалёўваецца ідэальны: за сціплы працэнт навучыць людзей ухіляцца ад выплаты падаткаў, або, кажучы прасцей: *"Падкласці свінню ўраду, а галоўнае – уласнаму цесцю"*.

Гастон Вальцье – чалавек дзеяння, таму поспех школы ашаламляльны, ад кліентаў няма адбою, а дзяржаўная казна пад пагрозай.

"Галоўны герой – своеасаблівы Астап Бэндэр, – гаворыць рэжысёр спектакля *Мікалай Пінігін. – Вельмі абаяльны чалавек, які дзейсна, весела і радасна змяняе пануры і дэпрэсіўны свет вакол сябе. У нашы часы гэта надзвычай істотна"*.

Над сцэнаграфіяй для купалаўскай пастаноўкі працуе адзін з самых вядомых канцэптуальных мастакоў Беларусі **Руслан Вашкевіч**. Касцюмамі займаецца **Алёна Ігруша.** Бліскучы французскі тэкст па-беларуску пераўвасобіў знакаміты паэт і перакладчык **Андрэй Хадановіч**, арганічна падкрэсліўшы іранічную афарыстычнасць дыялогаў і захаваўшы лёгкасць стылю.

У пастаноўцы заняты народныя артысты Беларусі **Віктар Манаеў** і **Мікалай Кірычэнка,** заслужаныя артысты **Аляксандр Падабед, Ігар Сігоў,** артысты **Павел Харланчук-Южакоў, Валянціна Гарцуева, Андрэй Дробыш, Ігар Пятроў, Сяргей Рудэня, Вікторыя Чаўлытка, Ганна Хітрык** і іншыя.

ПА ЗАСЛУГАХ

Андрэй Праневіч узнагароджаны ордэнам Айчыны III ступені

На мінулых Паралімпійскіх гульнях у Рыа-дэ-Жанэйра фехтавальшчык з Полацка заваяваў залаты медаль.

– Вядома, было прыемна даведацца, што падпісаны ўказ аб узнагароджанні спартсменаў і іх трэнераў, – сказаў «Народнай Волі» Андрэй Праневіч. *– Але я больш думаю пра будучы чэмпіянат свету і падрыхтоўку да яго. Эйфарыя ад перамогі ў Бразіліі ўжо прайшла ...*

Траўму пазваночніка Андрэй атрымаў у 10 гадоў. З'яўляецца майстрам спорту міжнароднага класа па фехтаванні на інвалідных калясках. Узнагароджаны ордэнам Айчыны III ступені.

Раман ВАСІЛЬЕЎ.

ПРОЩАЛЬНЫЕ СЛОВА

Уснула навсегда…

В субботу, 17 декабря, в Минске похоронили известную белорусскую модель, бизнес-леди Наталью МАКЕЙ. Она отравилась газом в загородном доме. Трагедия случалась утром 15 декабря.

За день до этого Наталья была в Кракове. Она любила фотографировать и фотографироваться, поэтому разместила в социальной сети пару жизнерадостных фото из поездки. Приехав из Польши, позвонила маме, сказала, что уже в Минске, и заодно пожаловалась, что не может включить газовый котел.

«Я ей позвонила около 11 часов, она ответила, что еще спит, – рассказала Людмила Федоровна Яковлева-Макей. *– Через некоторое время начал звонить Стасик, муж Наташи. Спрашивал, не к отцу ли в больницу поехала Наташа, потому что он не может дозвониться до нее ни по одному телефону. Я еще подумала: может, поругались да она трубку не берет. Потом сама стала ее набирать. Мы позвонили другу Косте – у него были ключи от дома, и поехали проверять, может, что и вправду случилось. А она уже без чувств была. Я ей искусственное дыхание начала делать, но ничего уже не помогло...*

Мы приехали где-то в пятом часу. Нам сказали, что к этому времени она уже около двух часов была мертва… Уснула и больше не проснулась….

Сотрудники МЧС сказали, что везде зашкаливал уровень газа…»

Наталье было всего 43 года.

Проверку по факту ее смерти проводит Следственный комитет.

Смерть Натальи Макей вызвала большой резонанс не только среди ее знакомых.

В социальных сетях несколько дней обсуждали эту трагедию: *«У нее вся жизнь была впереди и такие светлые планы…». «Наталья всегда такая легкая воздушная... Такие не умирают... Она же фея...», «Почему красивые и талантливые женщины уходят так рано?», «Она много лет отдала модельному бизнесу, никакая грязь к ней не прилипала, она была очень светлым человеком…»*

«Строишь планы, общаешься, решаешь вопросы, нервничаешь, надеешься на будущее и… забываешь о главном, – говорит заслуженная артистка Беларуси **Алена Ланская**. – *Что жизнь слишком коротка, чтобы тратить ее на пустое. Сегодня ты есть, а завтра…»*

«Цените каждый день, каждый час, каждую минуту, проведенную в кругу близких людей, – откликнулась на известие о трагедии певица **Искуи Абалян.** – *Не давайте повода для огорчения, не обижайте, говорите больше теплых слов... Чтобы когда-нибудь не пожалеть о недосказанности, о недолюбленности и еще о многих вещах…».*

Муж Натальи Макей **Станислав Ляликов** вечером после похорон Натальи на своей странице в «Фейсбуке» разместил их совместное красивое фото. *«Прощай»*, – написал он…

Марина КОКТЫШ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
20 СНЕЖНЯ 2016 г.

ПА-ЗА ГУЛЬНЕЙ

Алесь СІВЫ

Гіблае месца

Два гады таму ляцеў з Кіева ў Мінск у адным самалёце з былым іграком мінскага і кіеўскага “Дынама” Аляксандрам Хацкевічам. Ведаем адзін аднаго яшчэ з 1990-х, таму ўспомнілі мінулае, абмеркавалі сучаснае. Аказалася, што нагода для наведвання роднага горада (а апошнім часам Аляксандр жыў і працаваў з сям’ёй ва ўкраінскай сталіцы) дастаткова сур’ёзная – запрашэнне на пасаду галоўнага трэнера зборнай Беларусі па футболе.

– Гіблае месца, – шчыра выказаў я тады сваё меркаванне.

– Час пакажа, – па-філасофску адказаў Хацкевіч.

Час паказаў… 4 снежня 2014 года чатырохразовы чэмпіён Беларусі і сяміразовы чэмпіён Украіны Аляксандр Хацкевіч быў прызначаны кіраваць нацыянальнай камандай, а 6 снежня 2016 года ён скасаваў кантракт з федэрацыяй, якая з-за адсутнасці выніку вырашыла зменшыць трэнеру заробак, хаця кантракт быў разлічаны да лістапада 2017 года. Хацкевіч з’ехаў назад у Кіеў, а ў тэлефоннай размове паведаміў, што абмяркоўваць сваю адстаўку ў яго жадання няма.

Дарэчы, заўважыў, што ў беларускім футболе ўжо стала нацыянальнай традыцыяй шпурляць камяні ў спіны трэнераў зборнай, якія сыходзяць у адстаўку. Пры гэтым крытыкаў і “аналітыкаў” знаходзіцца столькі, што застаецца толькі здагадвацца: чаму гэтыя людзі яшчэ не на стаўцы ў Федэрацыі футбола? І чаму з дапамогай іх слушных парад зборная яшчэ не круціць вушы ў фінале чэмпіянату Еўропы якім-небудзь немцам ці партугальцам?

У 2013 годзе ў “Народную Волю” на “Прамую лінію” прыйшоў на той час дзеючы настаўнік нацыянальнай каманды Георгій Кандрацьеў. Патэлефанаваў балельшчык з Магілёва: *“Юрыя Курненіна, пад кіраўніцтвам якога на чэмпіянаце Еўропы няўдала выступіла “маладзёжка”, у літаральным сэнсе зацкавалі да смерці. Георгій Пятровіч, навошта вы пагадзіліся ўзначаліць зборную? Рана ці позна, але і вас пачнуць дзяўбці…”*

Кандрацьеў тады адказаў так: *“Пасля матча з іспанцамі мяне таксама пачалі цкаваць. Менавіта цкаваць, а не крытыкаваць. А чаму згадзіўся ўзначаліць зборную? Таму што верыў: атрымаецца стварыць моцную каманду”.*

Калі амаль праз год Кандрацьева папрасілі “на выхад”, той сказаў: маўляў, на сённяшні момант майстэрства беларускіх футбалістаў адпавядае таму месцу, якое яны займаюць у футбольным свеце. Божа, што тут пачалося! Калі на форумах чытаў “аналітыку” футбольных “спецыялістаў”, часам складвалася ўражанне, што гэта, прабачце, выпускны баль псіхпацыентаў “Навінак”. Столькі было нянавісці, неадэкватнасці!

Пасля Кандрацьева прыйшоў Хацкевіч. Здаецца, усіх задавальняў. Футбаліст, які яшчэ і сам не так даўно гуляў у складзе зборнай і ведаў усю “кухню” знутры. Чалавек, які рубіў праўду, не зважаючы на пасады. Трэнер, які, як і Кандрацьеў, марыў стварыць моцную каманду. Не атрымалася. Але ў каго атрымалася? Назавіце мне гэтага шчасліўчыка. Да слова, калегі падлічылі, што зборная пад кіраўніцтвам Хацкевіча была найбольш стандартнай з усіх каманд за 25-гадовую гісторыю. Беларуская каманда ў сярэднім выйграе тры матчы з дзесяці, яшчэ ў трох гуляе ўнічыю і чатыры прайграе. І менавіта такі вынік у афіцыйных сустрэчах дэманстравала каманда пры Аляксандру Хацкевічу. Тады пра якое “невыкананне задачы” ідзе гаворка? Датэрмінова павінны былі выйсці з групы ў фінальную частку чэмпіянату свету? Апусціцеся з нябёс на зямлю! Пасля сваёй адстаўкі Хацкевіч павінен быў сказаць тыя самыя словы, што ў свой час сказаў Кандрацьеў: “На сённяшні момант майстэрства беларускіх футбалістаў адпавядае таму месцу, якое яны займаюць у футбольным свеце”. Але Аляксандр ціха сабраў рэчы і з’ехаў, вырашыўшы сваімі каментарыямі не падліваць алею ў агонь. Маўляў, далей – без мяне.

А зараз Федэрацыя чакае чарговага кандыдата на гэтае гіблае месца. За 240 тысяч долараў у год, безумоўна, знойдуць. Праўда, зраблю асцярожны прагноз: гады праз два вынікі зборнай будуць такія ж, як і сёння, а чарговага трэнера зноў папруць. Праўда, не разумею аднаго: калі няма розніцы, навошта плаціць такія грошы?

Алесь СІВЫ.

БИАТЛОН

Этап Кубка мира пройдет в Беларуси?

«Раубичи» могут принять этап престижной биатлонной гонки, если эти соревнования отберут у российской Тюмени.

В известном докладе Макларена о допинге в российском спорте фигурируют несколько десятков биатлонистов из России. Глава Международного союза биатлонистов **Андерс Бессеберг** заявил, что у организации есть доказательства вины россиян в допинговых махинациях. Ранее лидер мирового биатлона **Мартен Фуркад** пригрозил Союзу бойкотом соревнований, если все виновные не будут наказаны.

Кстати, по некоторой информации, «Раубичи» могут принять этап Кубка мира-2016/17, если эти соревнования отберут у российской Тюмени. Международный союз биатлонистов составил список из возможных кандидатов на замену Тюмени, и в нем фигурирует также белорусский биатлонный комплекс.

Кстати, в редакцию обратились любители биатлона с просьбой напечатать календарь соревнований на этот сезон. Идем навстречу пожеланиям…

4-Й ЭТАП КУБКА МИРА ПО БИАТЛОНУ, ОБЕРХОФ (ГЕРМАНИЯ) (2–8 ЯНВАРЯ 2017 Г.)

5 января *– спринт, мужчины;*
6 января *– спринт, женщины;*
7 января *– гонка преследования, мужчины;*
7 января *– гонка преследования, женщины;*
8 января *– масс-старт, мужчины;*
8 января *– масс-старт, женщины.*

5-Й ЭТАП КУБКА МИРА, РУПОЛЬДИНГ (ГЕРМАНИЯ) (10–15 ЯНВАРЯ)

11 января – *эстафета, мужчины;*
12 января *– эстафета, женщины;*
13 января *– спринт, мужчины;*
14 января *– спринт, женщины;*
15 января *– гонка преследования, мужчины;*
15 января *– гонка преследования, женщины.*

ЧЕМПИОНАТ ЕВРОПЫ ПО БИАТЛОНУ, ПОЛЬША (23–31 ЯНВАРЯ)

25 января *– индивидуальная гонка, мужчины;*
25 января *– индивидуальная гонка, женщины;*
27 января *– спринт, мужчины;*
27 января *– спринт, женщины;*
28 января *– гонка преследования, мужчины;*
28 января *– гонка преследования, женщины;*
29 января *– смешанная эстафета (супермикст);*
29 января *– смешанная эстафета.*

ЧЕМПИОНАТ МИРА ПО БИАТЛОНУ, ХОХФИЛЬЦЕН (АВСТРИЯ) (8–19 ФЕВРАЛЯ)

9 февраля *– смешанная эстафета;*
10 февраля *– спринт, женщины;*
11 февраля *– спринт, мужчины;*
12 февраля *– гонка преследования, женщины;*
12 февраля *– гонка преследования, мужчины;*
15 февраля *– индивидуальная гонка, женщины;*
16 февраля *– индивидуальная гонка, мужчины;*
17 февраля *– эстафета, женщины;*
18 февраля *– эстафета, мужчины;*
19 февраля *– масс-старт, женщины;*
19 февраля *– масс-старт, мужчины.*

7-Й ЭТАП КУБКА МИРА, ПХЁНЧХАН (ЮЖНАЯ КОРЕЯ) (27 ФЕВРАЛЯ – 5 МАРТА)

2 марта *– спринт, женщины;*
3 марта *– спринт, мужчины;*
4 марта *– гонка преследования, женщины;*
4 марта *– гонка преследования, мужчины;*
5 марта *– эстафета, женщины;*
5 марта *– эстафета, мужчины.*

8-Й ЭТАП КУБКА МИРА, ТЮМЕНЬ (РОССИЯ) (7–12 МАРТА)

9 марта *– спринт, женщины;*
10 марта *– спринт, мужчины;*
11 марта *– гонка преследования, женщины;*
11 марта *– гонка преследования, мужчины;*
12 марта *– смешанная эстафета;*
12 марта *– смешанная эстафета (супермикст).*

9-Й ЭТАП КУБКА МИРА, ОСЛО-ХОЛМЕНКОЛЛЕН (14–19 МАРТА)

17 марта *– спринт, женщины;*
17 марта *– спринт, мужчины;*
18 марта *– гонка преследования, женщины;*
18 марта *– гонка преследования, мужчины;*
19 марта *– масс-старт, женщины;*
19 марта *– масс-старт, мужчины.*

Андрей КОЗУБОВСКИЙ.

ЗНАЕТЕ ЛИ ВЫ…

Как отмечают Рождество в Германии

Рождество любят везде. Но в Германии особенно. Здесь празднуют не два-три дня, а целый месяц. Начиная с 1 декабря Германию не узнать: повсюду чувствуется атмосфера праздника и радости. Витрины магазинов, фасады домов, арки, улицы и деревья – все украшается к празднику. Все вокруг сверкает от рождественских огней!

Этот период подготовки к Рождеству называется Адвент.

Немцы вообще очень любят украшать свои жилища не только к праздникам, но и просто к сменам времен года, но перед Рождеством они превосходят сами себя. Окна квартир жилых домов словно участвуют в грандиозном соревновании на лучшее рождественское оформление. Гирлянды, фигурки, звездочки, светящиеся игрушечные домики и церквушки, картины на стекле из искусственного снега, шары, подсвечники, карабкающиеся в окна по веревке игрушечные Санта-Клаусы и в довершение ко всему световая иллюминация. Если в погоне за экономией немец ночью даже в туалет пойдет на ощупь, лишь бы не включить лишнюю лампочку, то в рождественский период его путь будет освещен оконными гирляндами.

Украшены даже подъезды. На входных дверях венки, композиции из шишек или просто звездочки, вырезанные вместе с детьми. Многие жильцы на лестничных площадках (а те, кому посчастливилось иметь небольшой палисадничек под окнами, то и в нем) выставляют снеговиков, оленей, Деда Мороза на санках.

Зовут его, конечно, иначе – не Дед Мороз, не Санта-Клаус, а “Рождественский человек”. На самом деле персонажей, похожих на Деда Мороза и приносящих подарки, в Германии два. Первый – Святой Николаус, день которого празднуется отдельно, 6 декабря. Накануне вечером дети выставляют за порог свои ботиночки, а утром находят в них сладости и маленькие подарочки, которые им принес святой.

Одна из традиций и обязательный атрибут домашнего украшения – Рождественский венок. Самая главная часть венка – толстые свечи. Их четыре. В каждый из Адвентов их зажигают. В первый – одну, во второй – две, в третий – три, в четвертый – все четыре. Они горят весь вечер, пока семья в сборе. Чтобы к Рождеству было еще что зажигать, свечи изначально разной длины, лесенкой: первая – самая высокая, четвертая – самая низкая. В классическом варианте венок делают круглым, из еловых веток, его украшают шишками, ягодами, сушеными яблоками, палочками корицы, маленькими елочными шарами.

Где-то к третьему Адвенту в домах ставят Рождественские елки. Германия живет под девизом защиты окружающей среды, и поэтому в большинстве домов елки искусственные. На втором месте – елки в корзинах, с корнями и земляным комом. Они пользуются особой популярностью у счастливых обладателей приусадебного участка, так как такую елку после праздника можно просто вынести на улицу, где она будет расти себе до следующего Рождества, а может, и еще несколько лет, пока ее еще можно будет втащить в дом. На третьем месте – елки срубленные. Их всегда жаль, потому что убирают их почти сразу после праздника, и лишь только в некоторых домах зеленые красавицы дожидаются Нового года. И немцы не были бы немцами, если бы не придумали для срубленных деревьев достойный ритуал послепраздничного расставания.

По традиции, на главных площадях всех городов устанавливаются большие нарядные елки, которые являются одним из неотъемлемых атрибутов немецкого Рождества. С самых давних времен существует поверье, что в зеленой хвое живет лесной дух. Кстати, рождественская традиция украшать елку гирляндами, звездами, фигурками Санта-Клауса, а также разнообразными игрушками и лакомствами пришел в Россию именно из Германии, а затем достаточно быстро прижился и в других странах. В немецких же домах елку по обычаю украшают в середине декабря. Бывает, что немцы ставят украшенную гирляндами елку также на своих балконах или перед домом, расписывают окна. Традиционная тема, конечно, рождественский библейский сюжет, соответственно празднику украшаются и подоконники.

Также характерной особенностью Рождества в Германии является то, что все немцы обожают создавать с помощью фигурок людей и животных различные религиозные сценки. Все эти фигурки бережно хранятся в семьях и даже передаются по наследству.

Главным символом Рождества считается Рождественская звезда. В реальности, рождественская звезда – это комнатное растение молочай красивейший, пуансеттия. Оно расцветает, как правило, в декабре и имеет ярко-красные прицветники, которые напоминают звезды.

Также символом немецкого Рождества является веселый рождественский фестиваль, начинающийся 11 ноября и продолжающийся до самого наступления Рождества. Немцы вовсю веселятся на рождественских ярмарках, где можно купить любимое многими немцами горячее красное вино с различными специями, которое называется глинтвейн, но немцы называют его глювайн. Глинтвейн бывает как крепким, так и слабоалкогольным. Не менее традиционен на ярмарках и другой рождественский напиток – горячий пунш, который готовят по старинному рецепту в огромной чаше и потом эффектно поджигают. Горячее вино согревает замерзших на улице людей и поднимает уже и без того отличное настроение.

В деревнях в семьях, сохранивших старинные германские традиции, на Рождество обычно подается рисовый суп с мясом, жаркое из говядины, на гарнир – красная капуста…

В городах же обычно подается жареный или запеченный гусь или утка с овощами и красной капустой на гарнир.

24 декабря – в Святой вечер – немецкие семьи по обычаю идут в церковь, а потом чинно садятся ужинать. На рождественский стол обычно подают семь или девять блюд. Рождество не обходится без пшенной каши на молоке, приправленной маслом и медом. Ну и обязателен фаршированный гусь с аппетитной румяной корочкой и самые различные закуски. Свинина с квашеной капустой считается также очень желанным блюдом на рождественском пиршестве. Немцы не могут обойтись за праздничным столом и без рождественского пирога, называемого штоллен, в рецепт которого входят многие сухофрукты и всевозможные приправы. Кстати, этот десерт становится на следующий день намного вкуснее, чем только что испеченный. Во время ужина все желают друг другу счастья, добра и здоровья и обмениваются подарками. А маленькие дети находят подарки под елкой еще и на следующее утро. Они искренне считают, что рождественские подарки приносит им Дед Мороз, по-немецки его называют Weihnachtsmann, хотя вот, например, в Баварии дети ждут Рождественского Ангела.

Подготовил Иван ДРАБЧУК.

(Продолжение в следующем номере.)

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info
Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар
Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 19.12.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 24 020 экз. Заказ № 4820.

9 772071 964000 16099